

Освітнянське СЛОВО

№ 41-42
30 листопада
2012 року

slovo@ippo.if.ua

Видання головного управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Івано-Франківського обласного комітету профспілки працівників освіти і науки України

24 ЛИСТОПАДА – ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРІВ

УКРАЇНА ЗГАДУЄ ГОЛОДОМОР

В Україні відзначили скорботну річницю – День пам'яті жертв Голодоморів, який цього року був присвячений добродійцям – тим людям, що 1932–1933 років рятували співвітчизників від голодної смерті.

В усіх регіонах, а також у 32 країнах світу відбулися жалобні заходи, а о 16:00 – загальноукраїнська акція “Запали свічку”, після якої мільйони українців запалили свічки біля меморіалів Голодомору та на вікнах своїх домівок.

В Івано-Франківську поминальні заходи розпочалися на Вічевому майдані із загальнонаціональної хвилини мовчання, віче-реквієму на вшанування пам'яті жертв та скорботної ходи за маршрутом: Вічевий майдан – вул. Незалежності – вул. Мельника – Меморіальний сквер. Після завершення ходи в Меморіальному сквері біля Хреста жертвам політичних репресій представники духовенства відслужили панахиду пам'яті жертв Голодоморів та політичних репресій.

Зазначимо, за оцінками дослідників, від голоду впродовж 1932–1933 років загинуло від 7 до 10 млн

Календар

знаменних і пам'ятних дат

ГРУДЕНЬ

- 1.12 – Всесвітній день боротьби зі СНІДом
- 2.12 – 75 років Петру Осадчуку (1937), українському поету, уродженцю с. Острівець Городенківського району
- 3.12 – 290 років від дня народження Григорія Сковороди (1722–1794), українського філософа, поета, музиканта, педагога;
15 років від дня народження Андрія Головка (1897–1972), українського письменника;
Міжнародний день інвалідів
- 4.12 – Введення у храм Пресвятої Богородиці
- 6.12 – День Збройних сил України;
120 років від дня народження Миколи Куліша (1892–1937), українського драматурга
- 10.12 – Всесвітній день прав людини
- 13.12 – День святого апостола Андрія Первозванного;
135-річчя від дня народження Миколи Леонтовича (1877–1921), українського композитора, хорового диригента, громадсько-культурного діяча
- 19.12 – День святого Миколая Чудотворця, захисника бідних і знедолених
- 26.12 – 160 років від дня народження Миколи Аркаса (1852–1909), культурно-освітнього діяча, письменника
- 31.12 – 135-річчя від дня народження Гната Хоткевича (1877–1938), українського письменника, мистецтвознавця, письменника, актора, організатора Гуцульського театру в с. Красноліллі Верховинського району

репресій.

Зазначимо, за оцінками дослідників, від голоду впродовж 1932–1933 років померли від 7 до 10 млн осіб, понад третина з них – діти.

кевича (1877–1938), українського письменника, мистецтвознавця, письменника, актора, організатора Гуцульського театру в с. Красноліллі Верховинського району

НАВЧАЮТЬСЯ МОЛОДІ НАУКОВЦІ

На базі Івано-Франківського ОІППО вперше проведено Всеукраїнську “Школу молодих науковців”, де аспіранти та здобувачі поглиблювали фахові й дослідницькі знання, розглянули

вимоги до структури, змісту та оформлення дисертацій, були залучені до тренінгових занять

2

1 грудня – Всесвітній день боротьби зі СНІДом

1 грудня світова спільнота привертає увагу людей до Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом – однієї з найважливіших проблем XXI століття. Тому на сторінках цього номера хочемо ще раз нагадати молоді, широким верствам населення про проблеми ВІЛ/СНІДу, проблеми людей, які живуть із цією хворобою

7

ЇЖА НЕ ПОВИННА БУТИ ШКІДЛИВОЮ

На жаль, від харчового отруєння ніхто не застрахований. Хоч як сильно ви не опікали б і не дбали би про дитину, це може статися і з нею. Як вберегти

здоров'я від шкоди, пов'язаної з їжею, розповідає лікар-педіатр

7

Новини

Постановою Кабінету Міністрів України від 12.11.2012 р. № 1078 “Питання стипендіального забезпечення” затверджено нові розміри стипендій президента України та стипендій, заснованих Кабінетом Міністрів України для переможців всеукраїнських і міжнародних учнівських олімпіад у збільшеному розмірі. Так, стипендія президента України учасникам і призерам міжнародних учнівських олімпіад з базових навчальних предметів становитиме: учасникам – 1 100 грн на місяць, призерам – 1 200 грн на місяць; переможцям всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів і Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН – 1 100 грн на місяць; переможцям Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури – 1 100 грн на місяць; стипендія імені Тараса Шевченка учням ЗНЗ – 1 200 грн на місяць.

* * *

27–29.11.2012 р. в Інституті педагогіки НАПН України проходила Всеукраїнська науково-практична конференція “Проблеми сучасного підручника”. У її рамках – низка заходів – майстер-класи та тематичні “круглі” столи

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України інформує

щодо реалізації змісту Державного стандарту початкової загальної освіти в підручниковому забезпеченні; історії і теорії сучасного підручникотворення тощо.

* * *

Міністерство повідомляє про оприлюднення 27.11.2012 р. на офіційному веб-сайті (рубрика “Громадське обговорення”) проекту Положення про депозитарій електронних освітніх ресурсів. Документ розроблявся на виконання Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес ЗНЗ ІКТ “Сто відсотків” на період до 2015 року. У проекті Положення визначається поняття і базового термінологічного апарату, порядок розробки та організації депозитарію електронних освітніх ресурсів для дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти.

* * *

На офіційному веб-сайті (рубрика “Громадське обговорення”) Міністерства 27.11.2012 р. оприлюднено проект Положення “Про міжшкільний навчально-виробничий комбінат”. Документ розроблено з метою оновлення нормативно-правових засад діяльності МНВК.

* * *

На базі науково-дослідного інституту післядипломної педагогічної освіти УМО НАПН України проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію “Моніторинг рівня здоров'я учнівської молоді”. Захід присвячувався питанню здоров'я як об'єкта, предмета і мети моніторингу. Розглядалися різні аспекти організаційно-методичних засад моніторингу рівня здоров'я учнів.

* * *

У Міністерстві юстиції зареєстровано наказ МОНмолодьспорту України від 22 жовтня 2012 р. № 1130 “Про затвердження нормативно-правових актів щодо проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випусків навчальних закладів системи загальної середньої освіти в 2013 році”. Цим наказом затверджено порядок проведення ЗНО в 2013 р. та інші документи, що визначають основні його засади. Із текстом наказу можна ознайомитись в рубриках “Нормативно-правова база” та “ЗНО”.

Із сайту Міністерства

НАВЧАЮТЬСЯ МОЛОДІ НАУКОВЦІ

З 14 до 16 листопада цього року на базі навчально-оздоровчого комплексу «Лімниця» Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти проведено Всеукраїнську «Школу молодих науковців» Університету менеджменту освіти НАПН України.

На урочистому відкритті молодих науковців привітали: Зінаїда Болюк, начальник головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації; Віктор Олійник, доктор педагогічних наук, професор, ректор Університету менеджменту освіти АПН України, академік АПН України; Олена Бондарчук, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології управління Університету менеджменту освіти АПН України; Зіновія Нагачевська, доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики навчання обласного інституту післядипломної педагогічної освіти; Роман Зуб'як, кандидат педагогічних наук, доцент, ректор Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

науково-методичному напрямку. Інформаційний блок забезпечили О. Снісаренко, кандидат педагогічних наук, доцент сектора організаційного супроводу наукових досліджень відділу науково-організаційної роботи та О. Ануфрієва, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач аспірантури та докторантури УМО НАПН України. Спільно з молодими вченими обговорювалися питання про структуру та логіку проведення психолого-педагогічного дослідження, компоненти наукового апарату психолого-педагогічного

дослідження, вибір напрямку та теми дослідження, вимоги до структури та змісту дисертації тощо.

Науково-методичний блок, який

сприяв поглибленню фахових та дослідницьких знань молодих науковців, забезпечили провідні вчені Університету менеджменту, Тернопільського та Івано-Франківського ІППО. Так, О. Бондарчук ознайомила присутніх з особливостями планування емпіричного етапу наукового дослідження,

ла основні вимоги до наукового стилю, проаналізувала типові помилки, які зустрічаються в наукових статтях та авторефератах. Молоді науковці були залучені до тренінгових занять, які провели О. Боднар, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики викладання навчальних дисциплін і освітнього менеджменту Тернопільського обласного національного ОІППО та О. Барабаш, кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з наукової роботи Івано-Франківського ІППО.

Організатори та учасники відзначили, що перше засідання «Школи молодих науковців» було насиченим та цікавим. Цьому сприяла хороша організація заходу, сприятливий психологічний клімат, умотивованість учасників. На завершення роботи молодим науковцям

НЕ ПРОСТО ЗМАГАННЯ, А СВЯТО

В Івано-Франківському державному коледжі технологій та бізнесу пройшов IV Всеукраїнський (III Міжнародний) фестиваль кулінарного мистецтва з інтегруючою назвою «Парад вареників».

Це не жарт, а величний захід, який зібрав у стінах відомого в Україні закладу команди-учасниці навіть із-за кордону. Вони прибули, аби засвідчити свої уміння, фахову майстерність.

Свято розпочалося постановкою з п'єси І. Котляревського «Енеїда», тому й видалося, на перший погляд, що це літературний захід. Однак це було не так. Студенти коледжу-господаря, окрім іншого, демонстрували свої артистичні здібності і, як справжні аматори сцени, тишили

Л. Українки (м. Луцьк); Об'єднання гастрономічних та готельних шкіл імені Комісії Народної Освіти (м. Сандомир, Польща); Чернівецького торгівельно-економічного інституту Київського національного торгівельно-економічного університету, а також господаря фестивалю.

присутніх у залі достойним виконанням музичних творів і танців. І згодом усі збагнули – так відбувається пошанування Вареника, національної страви, що її, мабуть, найчастіше готують в українських родинах. Без неї не буває свят, які відзначаємо, вареники – одне з улюблених страв українців.

Почергово до столу журі та запрошеним, гостям, присутнім учасники дійства підносили старанно приготовлені вареники.

Хотілось скуштувати ще і ще. Але не лише смаковими якостями зуміли захопити команди. Водночас оцінювались і такі неординарні якості, як уміння під-

дичного комплексу "Консорціум закладів післядипломної педагогічної освіти". Оскільки така форма навчання аспірантів (здобувачів, стажистів-дослідників) була запропонована вперше, то основна увага організаторів була зосереджена на інформаційному та

особливостями планування емпіричного етапу наукового дослідження. Доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики навчання ОІППО З. Нагачевська провела практичне заняття, на якому розкри-

логічний клімат, умотивованість учасників. На завершення роботи молодим науковцям було вручено сертифікати УМО НАПН України.

Ольга БАРАБАШ,
проректор ОІППО

ЮНІ ЕКОЛОГИ ПІЗНАЮТЬ ДОВКІЛЛЯ

Нещодавно для юннатів обласного екологонатуралістичного центру учнівської молоді, згідно з планом гурткової роботи, було організовано навчально-пізнавальну екскурсію в обласну санітарно-епідеміологічну станцію – державну природоохоронну організацію, де досліджують навколишнє середовище: воду, ґрунти, атмосферне повітря та токсичні елементи в продуктах харчування.

Юних екологів тепло зустріла завідувач лабораторій (їх 6) санітарно-гігієнічного відділу Галина Солодюк, що запросила до ознайомлення з їхньою роботою. В атестованих лабораторіях працюють фахівці вищої категорії на приладах високої чутливості: хроматографах, аналізаторах, спектрофотометрах тощо.

Із зацікавленням слухали юннати про роботу токсикологічної лабораторії – єдиної в області, де визначають шкідливі речовини в полімерних матеріалах: матеріалах, що контактують із харчовими продуктами, дитячих іграшках, текстильних та будівельних матеріалах, усіх предметах побуту.

Цікавою і корисною була розповідь біолога фізико-хімічної лабораторії Мирослави Віхтюк про дослідження всіх токсичних елементів у воді, ґрунті, харчових продуктах та полімерних витяжках. Тут досліджують атмосферне повітря і повітря робочої зони на ароматичні вуглеводні, стероли, метиловий та етиловий спирт тощо. Також визначають отрутохімікати в харчових продуктах, повітрі, воді та ґрунті.

У комунальній лабораторії та лабораторії навколишнього середовища біолог Володимир Мазур розказав про методику проведення хімічного аналізу води і ґрунту та аналітичного аналізу атмосферного повітря. У лабораторії визначають нітрати в овочах і фруктах на нітратомірі. Школярів зацікавила велика кількість хімічних реактивів і апаратів. У таких лабораторіях їм ще не доводилося бувати.

Увагу юннатів привернула інформація про лабораторію електромагнітних полів та інших фізичних явищ, у якій досліджують електромагнітне поле від телевізійних веж та станцій мобільного зв'язку. Тут визначають освітленість, шум, вібрацію, метеофактори, що шкідливо впливають на організм людини.

Діти побували і в лабораторії гігієни праці, де контролюють забруднення на робочих місцях; визначають уміст у повітрі оцтової кислоти, стеролу, формальдегіду тощо; досліджують повітря робочої зони – пари та газу, пил та аерозолі, а також повітря закритих приміщень – житлових бу-

динків, лікарень, поліклінік, амбулаторій, шкіл.

Про те, що ми їмо, юннати почули в лабораторії відділення гігієни харчування, де на приладі АВА-3 проводять дослідження на вміст токсичних елементів. Визначають також мікотоксини, консерванти: бензойну та сорбінову кислоти, діоксид сірки тощо. Роблять також фізико-хімічні дослідження: на вологість, кислотність, сухі речовини та інше.

У кожній лабораторії юні екологи, затамувавши подих, слухали фахівців облСЕС і відкривали для себе довкілля з його проблемами. Юннати вже знають, що їх створила сама людина і тільки від неї залежить, чи покращиться екологічний стан.

Послуги із дослідження чинників довкілля в лабораторіях облСЕС проводять і для жителів області.

Юні екологи також довідалися про: екологічний стан води у міському водопроводі, річках та криницях області; екологічний стан атмосферного повітря, причини і наслідки від його погіршення; ризики від харчування продуктами із супермаркетів тощо.

Така вичерпна інформація збагатила дітей новими знаннями про довкілля і його дослідження.

Л. ВІВЧАРУК,
керівник гуртка "Юні екологи"
обласного екологонатуралістичного
центру учнівської молоді

інських родин. Без неї не буває свят, які відзначаємо; вареники – одна з улюблених страв у неділю та будні.

Фестиваль кулінарного мистецтва відкрила директор Івано-Франківського державного коледжу технологій та бізнесу, відмінник освіти України, заслужений працівник освіти України Софія Томенчук:

– Я рада вітати у стінах нашого закладу учасників параду – студентів та їхніх наставників, які прибули до нас, аби продемонструвати вміння, вирізнитися чимось особливим, а втім, і показати свою професійну май-

стерність як майбутніх кулінарів. Також ми шукаємо справжніх друзів, натхненників доброї справи, з якими об'єднані в єдине ціле. Вони є в Україні і в Польщі.

Своїми виступами захоплювали команди коледжу ресторанного господарства Національного університету харчових технологій (м. Київ); Коломийського індустріально-педагогічного технікуму; Ужгородського комерційного технікуму; коледжу технологій та бізнесу Волинського національного університету імені

ми зуміли захопити команди. Водночас оцінювались і такі нелегкі завдання, як уміння піднести страву, представити її. Усі залишилися захопленими кулінарною майстерністю студентів.

Визначитись із переможцями було справді важко. Команди виявились оригінальними в усьому. Це майстри-кулінари й артисти, обдарована молодь і фахівці високого рівня. Однак після очікування виголосити найкращого місця розподілили наступним чином: I-ше – студенти з Польщі та Івано-Франківського закладу; II-ге – Коломиї, Луцька, Києва; III-тє – Ужгорода, Чернівців.

Подібні заходи в коледжі відбуваються часто, і вони стають потвердженням того, що довершеності немає меж. Сюди полюбують приїздити як студенти, так і викладачі з інших закладів такого профілю. Адже тут склалися добрі традиції, які варті наслідування, є напрацьований досвід навчання і виховання молоді, що заслуговує вивчення й упровадження. А ще – гостинні люди, які завжди радо зустрічають і вітають справжніх друзів.

Оксана ВАСИЛЕЧКО

ЗУСТРІЧ З ПРЕКРАСИМ

Важливою проблемою становлення та формування непересічної особистості, її високої моральності є такий ціннісний орієнтир навчально-виховної системи національної школи, як ставлення до мистецтва та культури.

Оволодіння молоді людиною історико-художньою системою мистецьких творів, адекватне сприйняття нею музичних, літературних, творів живопису, архітектури, скульптурних шедеврів світової культури, уміння передати власне судження про цінність художнього твору, а ще важливіше, виховання у молодій людині потреби у творчій діяльності – надзвичайно важливе питання виховного процесу.

Працюючи над цією проблемою, дирекція та педагогічний колектив Івано-Франківського обласного ліцею-інтернату для обдарованих дітей із сільської місцевості цього навчального року запланували цілий ряд навчально-виховних заходів, покликані розвивати в учнів високі духовні якості, формувати їхні естетичні почуття, розуміти вартісність національних та світових мистецьких шедеврів.

Наприклад, зовсім нещодавно в актовій залі нашого на-

вчального закладу відбувся концерт артистів Івано-Франківської обласної філармонії: скрипаля, лауреата міжнародних та всеукраїнських музичних фестивалів Ярослава Бирика та солістки, лауреата всеукраїнських музичних фестивалів Оксани Кречко. Організувала зустріч ліцеїстів з артистами вчитель музики Галина Павлюк.

Гучними аплодисментами вітали вихованці кожен вихід аматорів на сцену за їхнє професійне виконання музичних творів. І, мабуть, кожен, хто побував на концерті, надовго збереже у своєму серці світлу гармонію музики, що несе в нашу душу, наші заклопотані будні високу духовність, людяність і насолоду, виховує в кожному з нас любов до прекрасного.

Борис СТЕПАНЮК,
вихователь обласного
ліцею-інтернату
для обдарованих дітей із
сільської місцевості

ВЧИМОСЯ ЧІТКО ТА ПРАВИЛЬНО ДІЯТИ У ВИПАДКУ БІДИ

На Івано-Франківщині – у розпалі тиждень безпеки життєдіяльності. Фахівці Держтехногенбезпеки відвідують дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади, аби вкотре нагадати дітям і педагогам про необхідність дотримання правил безпеки,

ЛЮБОВ ДО БАТЬКІВЩИНИ

140 років з дня народження Богдана Лепкого

Якщо розглянути історію України, то побачимо, що наш народ – у вічній борні, вічній тривозі. І переконаємось, що тільки люди, сповнені любов'ю до рідного, можуть чесно пройти шлях земного життя, не заломлюючись і не падаючи духом, бо любов – це твердий дороговказ до найвищої мети.

Тисячі українських митців оспівували цю любов. Великі почуття до рідного краю виявляв у своїх творах Богдан Лепкий:

*Розривалося серце моє,
Як прощався я з тобою,
Мій краю!*

*Розривалося серце моє
На куски і бігме, що не знаю,
Чи на світі що гіршого є,
Як туга за тобою, мій краю.*

Цьогоріч минає 140 років (народився 04.11.1872) з дня народження Богдана Лепкого та 100 років – з часу написання ним (1912) пісні “Видиш, брате мій” (народний варіант – “Чуєш, брате мій” з доповненням – повтор: “Кличуть: кру, кру, кру...”).

Якраз восени 1912 року Богдан Лепкий разом із Василем Стефанюком були у Кракові й бачили на

вокзалі українців-емігрантів з Галичини, які від'їжджали в чужі краї, шукаючи кращої долі. На основі пережитого в письменника народилась пісня “Видиш, брате мій”, яка крає серця, збуджує розум уже не одного покоління галичан. Варто відновити у пам'яті її слова:

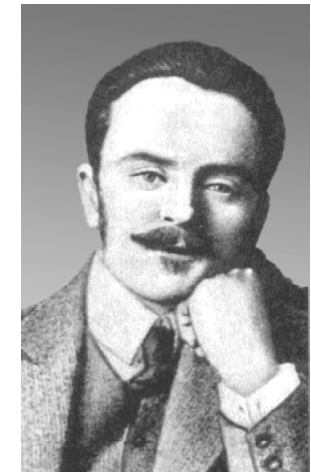
*Видиш, брате мій,
Товаришу мій,
Відлітають сірим шнуром
Журавлі у вирій.*

*Кличуть: кру, кру, кру!
В чужині умру.*

*Заки море перелечу,
Крилоньки зітру,
Крилоньки зітру.*

*Мерехтить в очах
Безконечний шлях,
Гине, гине в синіх хмарах
Слід по журавлях.*

Пам'ятаймо тих, хто щиро лю-

бив і шанував свою Батьківщину, народ, бо найкраще в світі своє, рідне, адже воно від Правди, Добра і Справедливості.

Нова книжка ОЛЬГИ СЛОНЬОВСЬКОЇ

Цього року у видавництві “Клуб сімейного дозвілля” у Харкові вийшов друком роман “Дівчинка на кулі” відомого науковця, знаного в Україні фахівця з методики викладання літератури, неординарної письменниці, уродженки нашого краю Ольги Слоньовської. Ця книга здобула гран-прі Міжнародного літературного конкурсу романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей “Коронація слова – 2012”.

Засновники міжнародного проекту Тетяна та Юрій Логуші зазначають:

– “Коронація слова” створює для вас нову хвилю української літератури, окремим різноман-

Письменниця написала й вида- ла підручники “Українська література. 5 клас” (1998, 2000, 2002), “Українська література. 6 клас” (2000, 2002), “Українська літера-

творів. А монографія “Слід невловимого Протея”, присвячена глибинному дослідженню проблеми функціонування міфу України в літературі української діаспори 20. 50 x років XX ст. є першою в

відвідують дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади, аби вкотре нагадати дітям і педагогам про необхідність дотримання правил безпеки, розповісти про основні причини пожеж і згубні наслідки вогневих випадків.

Працівники розповідають про кількість пожеж та надзвичайних ситуацій, жажливі наслідки вогневих випадків, котрі стаються через необережність громадян. Змістовні навчальні мультиплікаційні фільми та кадри оперативного відео безпосередньо з місця трагедій, котрі демонструються під час таких зустрічей, підтверджують, наскільки безжальним може бути неконтрольоване полум'я.

Аби заходи в рамках тижня безпеки життєдіяльності мали якнайбільший вплив на дитячу свідомість, для кожної вікової категорії працівники Держтехногенбезпеки мають різну модель проведення зустрічі: для дошкільнят – ігри, вивчення віршів, скоромовок та загадок про небезпечний вогонь; старших дітей – цікаві конкурси та вікторини. Важливо, щоб почута інформація була доступною для світосприйняття.

Днями така зустріч відбулася в актовій залі Івано-Франківської школи № 22. Тут зібралися учні старших класів, щоб ще раз послухати про безпеку. Перед присутніми виступила керівник прес-служби управління Держтехногенбезпеки в області Світлана Бабушкіна. Вона розповіла підліткам про пожежі, котрі є найбільш характерними саме для нашої місцевості, а також про те, як діяти та куди звертатися у випадку виявлення найменшого загорання.

Підлітків також ознайомили з основними видами вогнегасників, сертифікованих в Україні,

та способами правильного користування ними.

Представниця Івано-Франківської обласної благодійної організації "Мальтійська служба допомоги" розповіла допитливій аудиторії, як вивести потерпілого із задимленого середовища та надати людині першу долікарську допомогу. Почута інформація є особливо корисною, адже на місці пожежі чи іншої надзвичайної ситуації може опинитися кожен. У таких випадках життя постраждалого залежить від умінь та кваліфікації тих, хто поруч.

Схожі заходи пройдуть чи не у всіх дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах області. Їх кінцевою метою є усвідомлення дітьми цінності власного здоров'я та життя, необхідності дотримання правил безпеки життєдіяльності завжди й усюди.

**Управління
Держтехногенбезпеки
в Івано-Франківській області**

– "Коронація слова" створює для вас нову хвилю української літератури – яскраву, різножанрову, захоплюючу, яка є дзеркалом сьогодення і скарбом для майбутніх поколінь.

А дизайнер Ліля Іволга на обкладинці книжки пише: "Її називають Джокондою сучасної української лірики, серед її лаврів не лише низка літературних премій, а й орден княгині Ольги III ступеня й медаль "За заслуги". А 2012 р. професор Прикарпатського університету, член Спілки письменників України Ольга Слоньовська посіла I місце в престижному конкурсі "Коронація слова" саме з романом "Дівчинка на кулі".

Ольга Володимирівна – феноменальна постать в українській літературі, науці. Їй належать глибоко аналітичні статті з методики викладання та вивчення україн-

ської літератури. 6 клас" (2000, 2002), "Українська літера-

тура. 7 клас" (2002, 2004). У співавторстві з академіком М. Стельмаховичем вийшов друком диференційований буквар "Хрещатий барвінок". Вона є автором і співавтором посібників: "Конспекти уроків з української літератури. Нове прочитання творів. 10 клас"

Про життєву позицію письменниці ще в шкільні роки довідуємось: "Ні, я не хочу нікому нічого робити на зло. Хочу лише використати земне право на власне місце під сонцем. Жити серед людей, а не серед маєв і хижаків. Бодай у тих умовах, як описано у книжках, де зло завжди рано чи пізно буває подолане добром і справедливистю". Такі висловлювання О. Слоньовської спонукають думати, що слід постійно пам'ятати про Бога, про плинність всього у нашому земному житті.

ської літератури, а в поетичних і прозових творах читач відчуває глибину міркувань письменниці про сьогодення, одержує конкретний матеріал для розмірковування над сенсом людського буття. Частина її творів повчально-філософського змісту.

1986 р. у видавництві "Карпати" вийшла друком її перша збірка поезій "Глочка глуду", за яку 1989 р. О. Слоньовську прийняли до Спілки письменників. 1990 р. побачила світ друга книга її поезій "Гердани" у співавторстві з професором Є. Пасічником.

(1997, 2000, 2002), "Конспекти уроків з української літератури. 9 клас" (2000, 2002), "Конспекти уроків з української літератури. 11 клас" (2001, 2002) та близько десятка "Методичних порад. Розробок уроків". Також автор більше сотні наукових статей у фахових періодичних виданнях.

О. Слоньовська мало не щороку видає поетичні та прозові твори – збірку поезій "Соната для коханого", яка одержала високу оцінку у визначних науковців та письменників України, книгу поезій "Джоконда", ряд прозових

функціонування міфу України в літературі української діаспори 20–50-х років XX ст., є першою в Україні на таку тематику.

У романі "Дівчинка на кулі" присутні деякі автобіографічні відомості, через які чітко проглядають суспільні відносини, життя наших краян. Наприклад, авторка так згадує про свій письмовий екзамен при вступі до педінституту, на який вона спізналася через невчасне прибуття поїзда: "Нервова викладачка стояла поруч мого столу непорушно, як сьогодні хіба що завмирає тілоохоронець біля президента, коли той спілкується з народом. Я шкірою відчувала: вона читає слова, які ще тільки з'являться на світ із-під мого пера, й це мені не було приємно. Кілька разів я таки оберталася й глипала їй у вічі, сподіваючись, що мої рухи й погляд примусять її дивитися бодай на дошку чи на інших абітурієнтів. Але щоразу чула строге зауваження:

– Не крутіться! Пишіть! Не підводьте очей від свого твору, бо забере екзаменаційний листок і вижену!

Велика насолода – цілковита влада. Навіть над і так уже скривдженою прикрим випадком дитиною" (с. 325).

Варті уваги міркування авторки про людей, які відчувають задоволення від своєї влади над іншими, що є винятково мерзенним не тільки для окремих осіб, які потерпають від цього, але й у житті суспільства. Та й треба думати, що екзамен приймали не вихідці з Москви чи Варшави, а українки, можливо, з Прикарпаття. Приємно також читати згадки Ольги Володимирівни про шкільного вчителя Володимира Романовича.

**Богдан СУШЕВСЬКИЙ,
ветеран педагогічної праці**

Дошкільна освіта

ДІМ, ДЕ ЗДІЙСНЮВАТИМУТЬСЯ ЗАПОВІТНІ ДИТЯЧІ МРІЇ

Село живе, коли сміються діти,
Коли на клумбах розцвітають квіти,
Коли пшениці розцвітають в полі,
Коли живе й працює і садок, і школа.

День 25 жовтня для місцевих мешканців села Верхня Липиця став наразі довшою подією і перетворився на справжнє свято. Аби воно відбулося, доклала рук сільська громада за активної підтримки влади області, району, села.

На подвір'ї зібралось багато батьків, бабусі й дідусі прийшли із своїми внуками. Будівля відновленого дошкільного навчального закладу "Колосок" виглядала по-особливому, наче дівчина у вінку. Задоволені господарі піднесли хліб-сіль гостям, представникам влади, які прибули на урочисту церемонію відкриття садка.

Діти разом зі старшими наставниками підготували вітальну віршовано-пісенну композицію. Й ось настала врочиста мить – перерізання стрічки. Радісною гомирливою юрбою заповнили приміщен-

ня "Колоска" діти, з цікавістю розглядаючи колоритне панно на стіні, різноманітні іграшки. А найсміливіші хлопчики та дівчатка таки встигли перевірити, чи м'яка постіль на ліжечках, обравши кожен своє у цій просторій, оформленій

у теплій кольоровій гамі спальній кімнаті. Їм, напевно, снитимуться найцікавіші у світі, солодкі-пресолодкі сни, здійснюватимуться заповітні дитячі мрії.

Марія АРХИТКО,
методист РМЦ

Знайомство з близька

ХАЙ ПИШУТЬ З ВЕЛИКОЇ БУКВИ:

«УЧИТЕЛІ»

Початкова освіта: вектори розвитку

НАШЕ ЗАВДАННЯ НА ПЕРСПЕКТИВУ

Йти в ногу з часом, але працювати на перспективу – мета, яка окрилює кожного вчителя початкових класів району. Педагоги живуть у вирі неспокойного життя, повсякденних і невідкладних справ, творчих пошуків і здобутків. Вони впевнені, що попереду – новий день, нові завдання, нові досягнення на освітнянській ниві.

На всіх етапах розвитку освіти головним завданням було і залишається підвищення рівня професійної майстерності педагогів. Сучасній школі сьогодні потрібний учитель, який міг би оновлювати, удосконалювати зміст своєї діяльності. Упоратися з цим завданням можна тільки за умови добре організованої і спланованої методичної роботи.

Науково-методична проблема, над якою працює районне методичне об'єднання – розвиток професійних компетентностей учителів початкових класів.

уроках природознавства.

Питання підвищення кваліфікації педагогів вимагає постійної уваги. На це спрямована організація постійно діючого семінару учителів початкових шкіл з пробле-

Учитель мусить бути чимось більшим, як учитель, мусить бути дослідником, громадянином на весь зріст в кожнім домі, в кожнім кроці, в кожнім слові. Він має творити нових людей. В. Пачовський

ми "Особливості організації навчального співробітництва на уроках у початковій школі", робота міжшкільних методичних

ХАЙ ПИШУТЬ З ВЕЛИКОЇ БУКВИ: "УЧИТЕЛЬ"

У справжнього вчителя – найважче й найрадісніше життя, трепетно хвилююча і болісно складна творчість, незбагненно тонкі й вічно вдосконалювані інструменти, якими він діє на людську душу, – писав В.Сухомлинський.

Саме такою є Олександра Кузик, учитель світової літератури Рогатинської школи № 1. Шукати, апробувати, творити – це зміст її життя і педагогічне кредо.

Залюблена в літературу, вчителька Олександра Ігорівна виховує в учнів інтерес до мистецтва слова, стимулює інтелектуальні та естетичні потреби своїх вихованців. Сама завжди у творчому пошуку і до цього веде учнів, створюючи всі умови для розвитку їхньої творчої діяльності.

Таємниця педагога – у любові до дітей, художнього слова, знань. А любов до літератури стала її улюбленою справою.

Від любові до свого предмета – переконаність у тому, що він один із найважливіших у формуванні світоглядних, морально-етичних засад школярів.

Від любові до обраної справи – впевненість у необхідності постійного пошуку найрезультативніших методів і прийомів роботи з учнями.

Від любові до процесу навчання дітей – ретельна підготовка до кожного уроку, бажання створити творчу атмосферу.

Ерудичія, майстерність, креативність, неповторність. Ці професійні якості демонструє Олександра Ігорівна і як керівник районного методичного об'єднання вчителів світової літератури.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в

основу інноваційних технологій навчання. Саме тому О. Кузик працює над вирішенням науково-методичної проблеми "Співробітництво вчителя й учня в умовах інтеграції сучасних педагогічних технологій".

Хай же привітним і теплим промінням Божо іскра горить в Учителя й Учня.

Раїса МИКИТЧИН,
методист РМЦ

Готовність педагогів до впровадження нового Державного стандарту загальної початкової освіти забезпечується через різноманітні форми науково-методичної роботи. Відповідно до структури методичної роботи з вчителями початкових класів працюють: районне методичне об'єднання, міжшкільні методичні об'єднання, постійно діючий семінар учителів початко-

об'єднань з питання "Формування професійної компетентності вчителя початкових класів шляхом упровадження інноваційних технологій".

Уже доброю традицією став тиждень початкової освіти. У його рамках учителі проводять відкриті уроки, майстер-класи, методичні діалоги, педагогічні аукціони, фестивалі, творчі лабораторії. З метою підвищення рівня педагогічної майстерності вчителів щодо реалізації компетентнісного підходу в навчально-виховному процесі початкової школи засобами педагогічних інновацій проходить форум педагогічних інновацій,

Саме тому робота з учителями початкових класів спрямована на: реалізацію компетентнісного та особистісно орієнтованого підходу у системі післядипломної освіти; підвищення професійної майстерності педагогів; забезпечення творчого потенціалу учителів; формування готовності до роботи в інноваційних умовах; упровадження нових педагогічних ідей та технологій.

вих шкіл, школа молодого вчителя, інструктивно-методичні наради, творча група та постійно діючий семінар вчителів 1 класу.

Одним із пріоритетних напрямів є робота з молодими спеціалістами. Адже їх формування і становлення відбувається протягом перших років діяльності. Основне завдання школи – надання педагогам-початківцям методичної допомоги в розв'язанні першочергових проблем, подоланні труднощів, підтримання їхньої творчої наснаги.

Виховання творчої особистості учня неможливе без права вчителя на власну творчість, на пошуки своєї технології, яка відповідає його особистісним якостям. Саме тому в районі організовано діяльність творчої групи, яка вирішує проблему використання проектної технології в роботі з першокласниками на

де презентується найкращий педагогічний досвід упровадження освітніх систем, технологій, навчальних програм варіативної складової Типового навчального плану.

Однією з продуктивних та оптимальних технологій створення творчого освітнього середовища в початковій школі є організація проектної діяльності. У районі проводився конкурс проектів серед учнів 3–4 класів "Моя земля – мій рідний дім". Під час їхнього захисту діти проявили активність, пізнавальний інтерес, а педагоги продемонстрували високий творчий потенціал.

Учителі початкових класів роблять усе, щоб удосконалити свій професійний рівень, іти в ногу з часом і бути найвищим зразком наслідування для вихованців.

Ірина БАНДУРА,
методист РМЦ

Педагоги – стежками Богдана Лепкого

ЛЕЖИТЬ НА СЕРЦІ ДОЛЯ УКРАЇНИ...

У мальовничому селі Жовчів свято бережуть, наслідують та примножують традиції. Осередком відродження та збереження звичаїв є школа. Зовсім недавно слухачі курсів учителів української мови і літератури, які приїхали в місцеву школу, мали змогу побачити, як саме та в якому напрямі працює сільський навчальний заклад. Його директор Тетяна Воляк представила школу, розповіла про досягнення колективу, ознайомила з планами на майбутнє. Потім гостям запропонували урок літератури рідного краю в 11 класі “Богдан Лепкий. Сотниківна”, який провела вчителька Світлана Багрій. Присутні переконалися у високій майстерності педагога, що розкриває можливості учнів, їх здібності, підсилює впевненість в оволодінні предметом, дає міцні знання, змогу спілкуватися, спонукає дітей до пізнання чогось нового, зароджує бажання вчитись. На одному подиху слухачі курсів переглянули виховний захід “Лежить на серці доля України... Богдан Лепкий і Жовчів”, який проходив у кімнаті-музеї Богдана Лепкого.

Нитка життя привела славетного діяча в Жовчів 12 липня 1928 року. Письменник приїхав разом із дружиною Олександрою і дітьми на празник святих Петра та Павла. У цей день відбулося миропомазання двох його доньок – Наталі та Софії. Відтоді почалися щорічні відвідини письменником села, що продовжувалося аж до 1939 року.

Побував поет тут зі своєю ріднею під час літніх вакацій, щоб відпочити від цілорічної праці, подихати на повні груди цілющим повітрям Прикарпаття, побути в оточенні рідних і близьких його духових людей. А ріднею Богдана Лепкого була сім'я отця Петра Смика. Дружина о. Смика – Ростислава – доводилася двоюрідною сестрою письменника, адже її мати Іванна була рідною сестрою отця Сильвестра, батька Богдана Лепкого.

У гості в село до видатного майстра слова і пензля приїжджало чималих знаних у мистецькому світі діячів української культури, а то й просто звичайні шанувальники творчого генія митця.

Десять між 1929 та 1930-ми роками на велелюдні фестини у Жовчів прибув Б. Лепкий зі своїм великим приятелем, молодим талановитим композитором Василем Барвінським. Обидва допізна ходили по селі, розмовляли з людьми, розпитували їх про життя, співали з ними, жартивали, розсміювали. Про це свідчить фото-

Богдана Лепкого зазначив: “Я був директором приватної української гімназії в Рогатині у 1926–1929 роках, то часто у Смиків бачився з Лепким і, відповідно, Лепкі приїжджали до мене в Рогатин. Останній раз бачився з Богданом Лепким влітку 1929 року в Жовчеві”.

Дуже цікавим є факт знайомства поета з Розлуцьким Лесем де Новіною, сином нашого Жовчівського пароха о. Дмитра Розлуцького, який перебував на приходстві до о. Смика. Із спогадів Романа Купчинського: “Зналися ми з Розлуцьким ще з Рогатинської гімназії... Зійшлися ми потім аж у 1916 році в Туденці над Стрипою. Оба ми належали до польового відділу “Пресової Квар-

нам свою мелодію до “Видиш, брате мій”. Цю мелодію було покладено на платівку, яка потім пропала”.

Буваючи в Жовчеві, Богдан Лепкий не вмів сидіти без роботи. Улітку 1930 року він почав працювати над оздобленням нашої церкви святого Михайла. Художник намалював ікону Матері Божої на кштат баченої ним у Краснопуці (необароковий варіант Пречистої з дитятком), на царських воротах чотирьох євангелістів, чотири ікони на ківоті. Вони сіють зерна добра і любові поміж наших людей і сьогодні. “Інші картини, намальовані Лепким в Жовчеві, – згадав д. Роман Смик, – не збереглися”. Але, готуючи цей матеріал, вдалося потрапити на дві картини в Жовчеві, які, за переказами, належать пензлю Б. Лепкого: “Туцул грає на скрипці” та “Кошенята”.

Надзвичайно цікаво дізнатися про те, що в наших краях Богдан Лепкий зустрівся з колишнім своїм учителем, художником Юліаном Паньковим (Простом Добра-

Світила української культури в с. Жовчів

*Ми не родились для руїни,
Ні для війни, для боротьби -
Наш ідеал - добро країни,
Ублагородження юрби.*
Богдан Лепкий

об'єднала цих українських світил навколо Богдана Лепкого і привела у наш Жовчів.

Не стало між живими Богдана Лепкого, але забуття не може поглинути створеного поетом. Є ще Жовчеві живі свідки тих часів, коли до нас навідувався письменник. Це липа і дуб, які ростуть на шкільному подвір'ї. Також славного поета пам'ятає наш односельчанин, подвижник у створенні музею Богдана Лепкого і пам'ятної дошки на приходстві – Григорій Яцків.

Жовчівська громада гордиться тим, що нашою землею ступала нога Богдана Лепкого, що його творча спадщина зберігається і в нашій церкві св. Михайла, і в нашому музеї. Учні виховуються в Лепківському дусі віри, духовності, прозорливості, патріотиз-

дили по селах, розмовляли з людьми, розпитували їх про життя, співали з ними, жартували, веселилися. Про це свідчить фотографія, яка зберігається у нашому музеї.

Приїжджав з Богданом Лепким до Жовчева й Антін Лотоцький. Він цікавився в нас етнографією, тому записав у Жовчеві обряд весілля. Про це згадував племінник письменника, подвижник лепкіани в Україні, доктор Роман Смик.

А Микола Чайковський у спогадах про

тири УСС". Вечорами Новіна цікаві речі оповідав: про Париж, у якому перебував, про Краків, де студював філософію і мешкав у Богдана Лепкого. Заміряно розказував про театр і про Жовчів біля Рогатина, де його батько був парохом, а він перед війною вів аматорський театр у селі і їздив з виставами по околиці... Одного разу заспівав

лишнім своїм учителем, художником Юліаном Панькевичем (Простеном Добро-мислом), який у цей час жив у сусідньому селі Данильче. Свідченням є картини, які й сьогодні зберігаються в сім'ї Гривнак-Фелештин: "Читальня в селі Данильче, "Чумаки", "Дівчина з Данильча".

Тільки безмежна любов до України, відданість, патріотизм, національна ідея, бажання жити і творити в ім'я України

ся і в нашій церкві св. Михаїла, і в нашому музеї. Учні виховуються в Лепківському дусі віри, духовності, працьовитості, патріотизму й толерантності, віри у власні сили та надії на краще майбутнє. І з гордістю можемо сказати про те, що створено великим Розумом, підказане мовою і красою України, перелите у синівську любов до неї – вічне. Такий закон мистецтва і життя.

Світлана БАГРІЙ,
учитель Жовчівської школи

НА ВІСТРІ ЧАСУ – ОБДАРОВАНИ ДІТИ

Івано-Франківська обласна спеціалізована школа-інтернат "Фізико-технічний ліцей при Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу" приймали гостей – творчу групу керівників методичних об'єднань вчителів іноземних мов.

Обласний семінар зініціювали О. Кондрат та Ю. Косенко, методисти лабораторії суспільно-гуманітарних дисциплін ОІППО спільно з науковим керівником О. Маринівською, доктором педагогічних наук, професором.

Це була творча робота учасників обласного семінару за темою "Науково-методичні проекти впровадження інновацій у рамках проекту "Обдаровані діти". Директор ліцею Ю. Пиріг розпочав із презентації навчального закладу, що має досвід роботи з обдарованими дітьми. У ході роботи основними питаннями були такі: сутність, специфіка та особливості впровадження технологій навчання, виховання і розвитку обдарованих дітей; технологія інтерактивного навчання; самоаналіз та аналіз інтерактивного уроку з використанням технологічних карт моніторингу; моніторинг ефективності впровадження педагогічних технологій: теорія і практика; науково-методичне консультування керівників методичних об'єднань із

проблем навчання, виховання та розвитку обдарованих дітей.

Це була насправді плідна праця учасників обласного семінару спільно з дирекцією ліцею, вчителями англійської мови, де було чітко видно втілення їхнього навчально-виховного пошуку у вихованцях за принципом: що більше віддаси, то більше отримаєш. Ліцеїсти є переможцями різноманітних конкурсів із базових дисциплін, переможцями та призерами всеукраїнських олімпіад, а також МАНУ.

При підбитті підсумків роботи семінару всі учасники одноставно визнали потрібність такого заходу в області, адже кожен керівник районного методоб'єднання повів у свою місцину цінний досвід у роботі з обдарованими дітьми. А юні таланти нам потрібні сьогодні більше, ніж будь-коли.

Марія СТЕФУРАК,
учитель Надвірнянської
школи № 2
керівник районного
методичного об'єднання

ВІДПОВІДАЛЬНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ВЛАСНОЇ БЕЗПЕКИ

Івано-Франківський національний медичний університет за своє майже сімдесятилітнє існування випустив чимало висококваліфікованих фахівців. Тут є все необхідне для того, щоб вчорашні випускники шкіл опанували одну із найшляхетніших професій – повертати людям здоров'я, надію і віру у щасливе повноцінне життя.

Часто на лави аудиторій цього навчального закладу сідають зовсім інші слухачі – обслуговую-

бутніх ескулапів, не допустити пожеж та надзвичайних ситуацій у корпусах і гуртожитках медичного університету.

Нещодавно цікаву та змістовну лекцію із пожежної безпеки прочитав перед працівниками Івано-Франківського національного медичного університету начальник відділу державного пожежного нагляду, дізнання і ліцензування управління Держтехногенбезпеки в області Богдан Дмитрів. Насамперед він довів до присутніх вимоги чинного законодавства у сфері пожежної та техногенної безпеки, пояснив, що лише ретельне й неухильне їх дотримання у повсякденному житті допоможе вберегтися від вогню. Богдан Васильович нагадав слухачам, як саме та за яких умов найдоцільніше використовувати різні види первинних засобів пожежогасіння, чому потрібно

чий персонал університету, люди, у службові обов'язки яких входить оберігати спокій та створювати належні умови для навчання і проживання тисяч май-

Навчаються дорослі

утримувати житлові й навчальні приміщення у бездоганному стані.

– З початку року в навчальних закладах Івано-Франківщини виникло п'ять пожеж. Причиною більшості з них є саме людський фактор, – підкреслив фахівець державного пожежного нагляду.

Важливість теми, що обговорювалася на зустрічі, добре розуміє інженер з охорони праці та протипожежної безпеки медичного університету Тетяна Скусяк.

– Ми дуже вдячні Управлінню Держтехногенбезпеки в області за плідну співпрацю у цій сфері, – каже Тетяна Володимирівна. – Виступи ваших фахівців, а особливо документальні фільми про пожежі, які транслюються під час таких зустрічей, змушують поглянути на проблему під іншим кутом зору.

Заходи за участю працівників Управління Держтехногенбезпеки в області й надалі проводитимуться у навчальних закладах краю. Вони виконують неабияку просвітницьку функцію та допомагають людям відповідальніше ставитися до власної безпеки.

**Управління
Держтехногенбезпеки
в Івано-Франківській області**

Вища та професійно-технічна освіта

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОІППО

Одним із пріоритетних напрямів діяльності Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти є поглиблення міжнародного співробітництва, розширення участі навчальних закладів, учених, педагогів та учнів у проектах міжнародних організацій і співтовариств.

Закони України “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, “Про інноваційну діяльність”, Національна доктрина розвитку освіти, Положення про республіканський (Автономної Республіки Крим), обласні та Київський і Севастопольський міські інститути післядипломної педагогічної освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 17.11.2000 р. № 538) та Статут Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, затверджений управлінням освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації (2000 р.) – така нормативна база – в основі діяльності інституту.

Напрямок міжнародної співпраці спрямований на:

- інформування освітян області про діючі міжнародні освітні організації, конкурси, гранти на участь у міжнародних програмах та проектах;
- надання консультацій про можливості навчання, стажування та обміну між учасниками навчально-виховного процесу українських шкіл і зарубіжжя (наприклад, участь у довготривалому проекті “Школи: партнери майбутнього”, інтернет-проекті IEARN, щорічному конкурсі для старшокласників у рамках “Програми обміну майбутніх лідерів FLEX”);
- підтримку та оновлення бази даних ОІППО щодо міжнародних програм;
- розвиток співпраці з міжнародними організаціями та установами, навчальни-

ми закладами різних країн.

Що дає участь школярів та вчителів у міжнародних конкурсах, проектах, стажуваннях? Насамперед, збагачує їхній досвід у вивченні іноземної мови, ознайомлює із культурою різних країн та допомагає спілкуватися з учнями й учителями з міжнародного оточення.

Навчання та стажування за кордоном дозволяє підвищити кваліфікацію вчителя, надає змогу ширше застосовувати міжнародний досвід при викладенні матеріалу, удосконалювати існуючі та розробляти новітні методи й технології, постійно самовдосконалюватися.

Для інформування освітян та школярів області на сайті Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти створено інформаційну базу даних (з постійним оновленням) про міжнародні освітні організації, програми, проекти, гранти та конкурси. Щоб бути у курсі новин, заходьте на сайт: www.ippo.if.ua, розділ “Міжнародна діяльність”, у якому знаходяться посилання для ознайомлення з більш детальною інформацією щодо означеного питання. Інформування освітян здійснюється також через співпрацю з районними методичними кабінетами (електронною поштою, факсом тощо).

Іванна БОГОНІС,

спеціаліст із міжнародних зв'язків ОІППО

ПУЛЬС ПТО

На базі Надвірнянського ПТУ № 11 відбулася нарада директорів ПТНЗ області з теми “Практика впровадження навчальних

Учасники відвідали відкритий урок з біології з використанням мультимедійних засобів навчання та демонстрації експериментів

Погляд на проблему

ЖИТТЯ СУЧАСНИХ ВИПУСКНИКІВ: ПІДГОТОВКА ДО ЗНО-2013

Ужитті кожного школяра є етап, протягом якого він повинен визначитися з вибором професії. Саме зараз багатьом одинадцятикласників замислюються над подальшим навчанням у ВНЗ. Кожен вибирає найкращий варіант, який задовольнив би його і, звичайно ж, батьків. Тому тема підготовки до ЗНО-2013 є дуже популярною в спілкуванні випускників між собою.

Для того, щоб був високим бал атестата, який впливає на середній бал при вступі, ми повинні встигати, вчитися й відвідувати додаткові заняття після школи.

Саме тепер, у найближчі тижні, ми визначимося з вибором професії, бо від того, який шлях оберемо, залежатиме наше подальше життя. Ось чому потрібно відповідально поставитися до цього.

Я поспілкувалася з кількома старшокласниками й дізналася їхню думку стосовно складання зовнішнього незалежного оцінювання, підготовки до нього.

Аня, 16 років. Вважаю, що підготовку до ЗНО потрібно здійснювати ще з перших днів навчання, оскільки обсяг матеріалу є дуже великим. Життя випускників в очікуванні ЗНО є дуже напруженим, важким, але й різноманітним. Усім одноліткам, які готуються до незалежного оцінювання, можу порадити: чітко визначити предмети, з яких вони будуть здавати екзамен; розробити розпорядок дня для того, щоб ефективно й без зайвих витрат часу підготуватися до них.

Сергій, 17 років. ЗНО-2013 є дуже важливим для мене. Саме тому я розпочав підготовку ще після закінчення 10 класу. Усе літо відвідував додаткові заняття з різних предметів. Протягом року плануємо краще підготуватися до тестування, бо це потрібно, щоб набрати високі бали та вступити до омріяного ВНЗ.

Адріана, 17 років. Навчальний рік розпочався, а я ще й досі не визначилася.

Вважаю, що завдання незалежного оцінювання є важкими і для того, щоб набрати високі бали, потрібно готуватися до тестування з тих предметів, які необхідні для вступу. Ось цим я і хочу зайнятися найближчим часом.

Надя, 16 років. Підготовка до ЗНО – те, як пройде тестування, скільки балів наберемо, на яку спеціальність вступимо. Саме це й визначає наше майбутнє.

Інна, 16 років. Ось і розпочався останній навчальний рік для мене і моїх однолітків у школі. Перед нами стоїть не легкий вибір – обрати майбутню професію. Для того, щоб вступити в бажаний ВНЗ, кожен старається докласти якнайбільше зусиль. Залишилось небагато часу до здачі тестування, тому хочу закликати всіх випускників вирішити, з яких предметів будуть проходити тестування, і наполегливо йти до мети.

Такими є думки сьогоднішніх випускників. Для кожного ЗНО – це визначна подія, і, за словами одинадцятикласників, щоб добре написати його, потрібно розпочати підготовку саме зараз, не гаючи жодної хвилини дорогоцінного часу. Адже результати тестування залежать тільки від нас та від знань, які ми отримали протягом навчання у школі. Тому, випускники, серйозно задумайтесь над своїм майбутнім уже сьогодні.

Тетяна ЛЮТА,

*учениця 11 класу
Коломийської школи № 4
Коломийської міської ради*

На базі Надвірнянського ПТУ № 11 відбулася нарада директорів ПТНЗ області з теми “Практика управління навчально-виробничим процесом в професійно-технічних навчальних закладах області”. У ній взяли участь: І. Будзак, перший заступник начальника головного управління освіти і науки облдержадміністрації; І. Гаврилюк, заступник начальника головного управління освіти і науки облдержадміністрації; А. Колобанько, директор ДЗ НМК ПТО та інші.

У ході зустрічі були розглянуті такі питання: нові підходи до управління професійно-технічними навчальними закладами в сучасних умовах; удосконалення організації навчально-виробничого процесу; особливості підготовки кваліфікованих робітників, їх працевлаштування тощо.

У центрі професійно-технічної освіти № 1 м. Івано-Франківська проходив II етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед майстрів виробничого навчання ПТНЗ області з професій “Кравець” (переможець – Л. Доцяк) та “Перукар” (переможець – М. Підгурська).

У вищому професійному училищі № 14 м. Коломиї відбулася нарада-семинар заступників директорів з навчальної роботи професійно-технічних навчальних закладів області на тему “Удосконалення методики проведення уроків теоретичного навчання. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій”. Учасники відвідали п’ять відкритих уроків та виховний захід, присвячений 70-річчю УПА.

За результатами роботи семінару кожному учаснику було вручено інформаційний вісник ВПУ № 14.

Нещодавно пройшло засідання обласної методичної секції викладачів хімії та біології професійно-технічних навчальних закладів на базі Войнилівського професійного ліцею. Тема заходу – “Методика підготовки та проведення сучасного уроку біології і хімії в професійно-технічному навчальному закладі”.

Учасники відвідали відкритий урок з біології з використанням мультимедійних засобів, новітніх методик і технологій та позакласний захід.

У Івано-Франківському професійно-будівельному ліцеї проведено засідання обласної методичної секції викладачів української мови і літератури у формі навчально-практичного семінару на тему: “Професійна спрямованість уроків україн-

ської мови і літератури, роль міжпредметних зв’язків та використання регіонального компонента”. Учасники засідання відвідали відкриті уроки та виховний захід “Квітни, наша мово рідна!”.

В Отинійському професійному ліцеї енергетичних технологій пройшло засідання обласної методичної секції заступників директорів із навчально-виробничої роботи. Учасники оглянули виставку методичних надбань педагогічних працівників ОПЛЕТ, відвідали відкриті уроки з різних предметів.

Засідання школи молодого педагога професійно-технічних навчальних закладів області на тему “Форми і методи навчання, їх раціональність” відбулося на базі Івано-Франківського ВПУ СОТ, де учасники оглянули навчально-матеріальну базу та методичну виставку закладу, відвідали відкриті уроки.

Ігор ЛЯСКОВСЬКИЙ,
методист НМК ПТО
в Івано-Франківській області

Адріана, 17 років. Навчальний рік розпочався, а я ще й досі не визначилася.

Коломийської школи № 4
Коломийської міської ради

ЧУДОВА ДУМКА ВТРАЧАЄ СВОЮ ЦІННІСТЬ, КОЛИ ВОНА ПОГАНО ВИСЛОВЛЕНА

Ми давно звикли чути, що наша “мова – калинова”, “пісня – солов’їна”, та чи правдиві сьогодні ці слова? Чи не забули ми, яка вона, українська мова? Чи зуміли відродити її після стількох років наполегливої русифікації? Мабуть, ні... Русифікація продовжується. Мову й далі нищать. Тільки тепер ми робимо це не примусово, а добровільно... власноруч! Годі шукати “крайнього” лише у Верховній Раді та Уряді, адже, на відміну від часів Радянського Союзу, сьогодні ніхто не забороняє розмовляти чи писати українською. Ми маємо вільний доступ до найкращих зразків української літератури, яка, безперечно, є найціннішим джерелом рідної мови. У будь-якій книгарні можемо придбати “Правопис” чи тлумачний словник, то чому ж ми цим не користуємося?.. Питання залишається риторичним.

*Рідна мова – мати єдності,
батько громадянства
і сторож держави.*

Вольтер

Мова – явище загальнонаціональне, однак мовлення – індивідуальне. Кожен із нас несе повну відповідальність за культуру свого мовлення. І якщо представники засобів масової інформації і навіть влади давно вже забули про цю відповідальність, то педагоги не мають права цього робити. Незалежно від того, яка спеціалізація викладача: філолог, біолог, хімік чи інженер, – його мовлення має бути зразковим, бо ж учні і студенти вбачають у своєму наставникові певний ідеал, підсвідомо копіюють його. Варто розуміти, що коли викладач називатиме деталі чи агрегати машини не так, як у підручниках, то й студенти не знатимуть, як пра-

**Нації вмирають не від інфаркту.
Спочатку їм відбирає мову.**

Ліна Костенко

вильно відповідати на іспиті. Психологи давно довели: людина мислить словами і поняттями, тобто, чим краще людина вміє говорити, тим краще вона вміє думати. Педагог, який допускати надто багато мовних огривів, викладатиме матеріал надто розпорошено, а якщо він ще й

не знатиме необхідних термінів, то лекція перетвориться на набір пустих слів. Цілком закономірно, що вихованці такого лектора будуть нездатні нормально виконувати письмові роботи чи займатися подальшою науковою працею. Проблема технічної термінології сьогодні набула неабиякої актуальності. Переважна більшість викладачів старшого покоління послуговуються російськими термінами, зрештою, і молоді викладачі, використовуючи радянські підручники, не знають українських відповідників. Це і призвело до активного вжитку русизмів навіть у випадках зі словами, якими послуговуємось щодня (наприклад, рос. виключатель – укр. вимикач; рос. мотор – укр. двигун; рос. груз – укр. вантаж).

Мова – явище суспільне, що й віддзеркалює стан того чи того суспільства, об’єднує окремих людей у націю.

Бережімо рідну мову, а отже, – і всю Україну!

Володимир ПАЗЮК,
завідувач відділення
механізації сільського господарства
Рогатинського державного
аграрного коледжу

Убезпечуємо життя

1 грудня – Всесвітній день боротьби зі СНІДом

Несподіваний вияв ВІЛ-інфекції на початку 80-х років ХХ ст. змусив людство вступити в нову еру – еру СНІДу. В історії є багато прикладів епідемій важких хвороб, які поборолла медицина, однак синдром набутого імунного дефіциту (СНІД) – унікальне явище. Усім відомо, що недуга може торкнутися кожного, але її можна уникнути. Проте з кожним роком вірус продовжує вражати чимраз більше людей в усіх країнах.

Всесвітній день боротьби зі СНІДом почали відзначати з 1 грудня 1988 року з ініціативи Всесвітньої організації охорони здоров'я, після того як на зустрічі міністрів охорони здоров'я всіх країн прозвучав заклик до соціальної терпимості й розширення обміну інформацією щодо ВІЛ/СНІД. З того часу цей день відзначається щорічно, головна його мета – звернути увагу суспільства на дану проблему.

За даними ООН, поширення епідемії СНІДу у світі в цілому сповільнилося. За останні 5 років кількість виявлених випадків зараження хворобою скоротилась на 20%. Натомість в Україні, серед країн Східної Європи і Центральної Азії ступінь поширення ВІЛ/СНІДу найвищий, серед дорослого населення він становить 1,1%.

За даними Українського центру профілактики і боротьби зі СНІДом МОЗ України на 01.01.2011 у країні офіційно зареєстровано 171 661 випадків ВІЛ-інфікування громадян України, серед них 33 937 випадків захворювання на СНІД та 19 389 – смерті від захворювань, зумовлених СНІДом.

Пам'ятайте, що зараження вірусом імунodefіциту людини можна уникнути. Щоб обезпечити себе і свою родину, перш за все, потрібні достовірні знання про ВІЛ-інфекцію і СНІД.

за допомогою спеціального аналізу крові приблизно через 3 місяці після зараження. Якщо, як мінімум, два різних спеціальних тести підтвердять наявність антитіл до ВІЛ у крові (дадуть позитивний результат), то це означає, що людина ВІЛ-інфікована.

Вірус ВІЛ-інфекції можна знищити ефіром, етанолом, кип'ятінням, ацетоном, гіпохлоритом натрію, етиловим спиртом, 1% лізолом, 5% формаліном, сумішшю спирту і ацетону (1:1). При кімнатній температурі вірус залишається активним у

Синдром набутого імунodefіциту не є спадковим.

рідкому середовищі або у висушеному стані протягом 4–7 днів. При нагріванні до 57°C вірус гине протягом 30 хв., а при кип'ятінні – протягом 5 хвилин.

Шляхи передачі ВІЛ:

- При статевому контакті з ВІЛ-інфікованою людиною.
- Коли цілісність шкірних покривів порушується гострим предметом (голкою, бритвою або інструментом для нанесення татуювання), який перед цим використовувавала інфікована людина, і кров якої залишилась на ньому.
- При переливанні крові, що містить ВІЛ.
- Від інфікованої матері – дитині при вагітності, проходженні родових шляхів

Поради лікаря

Наприкінці листопада цього року відбулася нарада заступників головних лікарів центральних районних та міських лікарень охорони материнства і дитинства, а також районних (міських) педіатрів із питань організації медичних оглядів школярів, профілактики застудних, вірусних захворювань та харчових отруєнь. У нараді взяла участь заступник начальника головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації Марія Мрічко.

ЇЖА НЕ ПОВИННА БУТИ ШКІДЛИВОЮ

Так звучить найважливіша вимога раціонального харчування, при порушенні якої виникають харчові отруєння, інфекції та інші хворобливі стани організму.

Харчові отруєння – це гострі, здебільшого раптові захворювання, що виникають досить швидко після прийому їжі, яка містила в собі хвороботворні бактерії або інші шкідливі для організму речовини. При цьому продукти можуть бути свіжими і якісними. Для харчових отруєнь характерна масовість. Захворюють всі, або майже усі, хто позв'язаний спільним місцем харчування. Харчові отруєння бувають бактеріального і небактеріального походження. Частіше (80–85%) зустрічаються бактеріальні харчові отруєння, ознаками яких є біль в животі, нудота, блювання, діарея, різка слабкість, іноді підвищення температури тіла або порушення з боку нервової системи.

До смертельно небезпечних харчових отруєнь належить ботулізм. Збудник бо-

ти в їжу від працівників кухні, що мають гнійні захворювання шкіри, горла. Отруєння виникають у результаті проникнення в організм людини не самих мікробів, а їх токсинів, дуже стійких до високої температури. Добрим середовищем для розвитку стафілококів і утворення токсинів є тістечка і торти з кремом, молоко, сметана, сир, морозиво, вироби з фаршу. Скриптий період при стафілококовому харчовому отруєнні короткий. Уже через 2–6 год після їжі раптово з'являється біль голови, нудота, нестримне блювання, сильні болі у верхній половині живота, діарея, підвищення температури тіла буває вкрай рідко. Швидко розвиваються симптоми зневоднення організму, а у складних випадках можуть з'явитися синюшність, корчі, упадок серцевої діяльності. Таких хворих терміново госпіталізують.

Для попередження стафілококових отруєнь необхідно забезпечити високий рівень санітарного стану всіх підприємств, пов'язаних з розподілом, збереженням і кулінарною обробкою харчових продуктів. Молоко, молочні продукти, вироби з кремом, м'ясо-рибні фарші повинні зберігатися при низькій температурі. Необхідно суворо дотримуватися правил особистої гігієни персоналом

ти. Щоб убезпечити себе і свою родину, перш за все, потрібні достовірні знання про ВІЛ-інфекцію і СНІД.

Що таке ВІЛ/СНІД?

ВІЛ (англ. *Human Immunodeficiency Virus, HIV*) – вірус імунодефіциту людини, що викликає захворювання на СНІД. Збудником інфекції є вірус імунодефіциту людини (ВІЛ), який, потрапляючи в організм, руйнує імунну систему і людина стає відкритою для будь-яких інфекцій. ВІЛ-інфекція має декілька стадій, кінцева з яких СНІД. Із моменту зараження ВІЛ до розвитку СНІДу може минути від 5 до 15 років.

СНІД, або Синдром набутого імунодефіциту – важке інфекційне захворювання, спричинене вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), яке уражає імунну систему, знижуючи опір організму захворюванням.

С (синдром) – сукупність симптомів (ознак), що вказують на наявність якоїсь хвороби.

Н (набутого) – неприродного для організму, набутого в процесі життя.

І (імуного) – стосується імунної системи, яка забезпечує захист людини від хвороботворних організмів.

Д (дефіциту) – відсутність захисної реакції імунної системи на проникнення в організм шкідливих бактерій.

ВІЛ – це вірус, який пригнічує імунну систему, а СНІД – це комплекс захворювань, який виникає з ВІЛ на фоні ослабленого імунітету.

Після того, як вірус потрапляє в організм людини, минає близько трьох місяців, доки з'являються антитіла, за якими можна виявити ВІЛ. Він поступово послаблює імунну систему, опір організму стає настільки слабким, що туди легко проникає цілий ряд інфекцій, які викликають різні захворювання і погіршують стан здоров'я людини.

ВІЛ відносять до родини ретровірусів, або "повільних". Ослаблення імунної системи може тривати роками, й інфікована людина може жити нормальним життям, перш ніж відбудеться погіршення стану її здоров'я. Виявити ВІЛ в організмі можна

• Від інфікованої матері – дитині при вагітності, проходженні родових шляхів та грудному вигодовуванні.

ВІЛ не передається через:

рукоштовання;
посуд, їжу;
чхання та кашель;
укуси комах, комарів;
плавання в басейні;
обійми;
постільну та натільну білизну;
туалети (унітази).

До кого, куди і як звертатися з питань ВІЛ/СНІД?

Телефон довіри з ВІЛ/СНІД (національна лінія) тел. 0 800 500 451

Спеціалізована служба "Телефон довіри" працює щоденно з 16⁰⁰ до 21⁰⁰ год, тел. (0342) 77 10 70

Івано-Франківський обласний центр профілактики та боротьби зі СНІДом: м. Івано-Франківськ, вул. Гетьмана Сагайдачного, 66; тел./факс 50 49 06, 72 07 09; e-mail: ifokil@gmail.com, e-mail: ifcenter.aids@gmail.com

Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді: м. Івано-Франківськ, вул. Гординського, 10; тел. (0342) 53 91 07; факс (03422) 2 35 64

Районні та міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

Івано-Франківський обласний наркологічний диспансер: м. Івано-Франківськ, вул. Млинарська, 21; тел./факс (0342)57 23 73, (0342)57 23 72; e-mail: ondzvut@ukr.net

Івано-Франківський обласний клінічний дерматовенерологічний диспансер: м. Івано-Франківськ, вул. Короля Данила, 10; тел. (03422) 2 31 35, (03422) 2 49 92

Окрім вказаних вище установ, консультації та допомогу надають і благодійні організації: Благодійний Фонд "Солідарність", Карітас УГКЦ м. Івано-Франківськ, Благодійний Фонд "Реабілітаційний центр "Захід Шанс".

Лілія КРИКУН,
методист ОЦППСР

До смертельно небезпечних харчових отруєнь належить ботулізм. Збудник ботулізму – клостридія ботулізму. У зовнішньому середовищі вона утворює спори, а при розмноженні у харчових продуктах здатна виділяти найсильнішу в природі отруту (токсин).

Клостридії можуть розвиватися в харчових продуктах тільки за відсутності кисню. Саме такі сприятливі умови є у консервних банках, кишківнику снулої (напівживої) риби і тварин, всередині товстих ковбас.

Період від вживання їжі до прояву ознак ботулізму триває звичайно 18–24 години. Потім з'являється загальна в'ялість, сухість у роті, головокружіння, головна біль, запаморочення, двоїння в очах, затруднене ковтання,

розлади дихання. При подальшому розвитку хвороби може розпочатися параліч дихальних м'язів, внаслідок чого хворий може загинути. Запорукою успішного лікування є своєчасне звернення хворого за медичну допомогу і термінове введення йому протиботулічної сироватки.

Щоб запобігти можливим випадкам отруєння та захворювання на ботулізм, при домашньому консервуванні слід дотримуватись технології приготування та рекомендованих рецептур, бо руйнування спор відбувається лише за температури 120°C. Зовнішня ознака наявності збудника ботулізму – здуття кришки банки. Дітям не рекомендується давати консервовані продукти без їх попередньої термічної обробки безпосередньо перед вживанням (проварювання або смаження протягом 10 хв). Не слід на ринках купувати продукти домашньої консервації. Більш надійними є стерилізація консервів у заводських умовах та автоклава.

Збудниками харчових отруєнь є і стафілококи, які можуть знаходитися у м'ясі й молоці хворих тварин, а також потрапля-

зберігати при низькій температурі. Необхідно суворо дотримуватись правил особистої гігієни персоналом харчоблоків.

До харчових отруєнь належать і харчові токсикоінфекції. Це гострі захворювання, що виникають внаслідок вживання їжі, яка містить значну кількість живих збудників і їх токсинів, виділених при розмноженні і загибелі мікроорганізмів.

Збудником є кишкова паличка, протей та інші. Вони можуть потрапити в харчові продукти з рук персоналу, що не дотримується правил особистої гігієни, з вмістом кишківника тварин при непра-

Причинами токсикоінфекцій найчастіше є продукти, які були заражені мікробами і не піддаються термічній обробці безпосередньо перед вживанням. Важливо, що збудники токсикоінфекцій не змінюють смакових якостей страв. Хвороба може виникати в різні пори року, але частіше влітку і восени.

вильній розробці туш, виділеннями гризунів, мух під час зберігання продуктів.

Симптоми отруєння звичайно проявляються через 6–12 год після прийому їжі, виникають раптово і швидко наростають. З'являються мерзлякуватість, нудота, неодноразове блювання, біль у животі, температура помірно підвищується, язик вкривається сірим нальотом, з'являються симптоми зневоднення організму, корчі у м'язах кінцівок. Таких хворих обов'язково госпіталізують. Тривалість хвороби – 2–4 дні. Значне поліпшення настає після промивання шлунка, кишок та введення достатньої кількості рідини.

Щоб запобігти можливим випадкам харчових отруєнь мікробного походження в закладах громадського харчування та домашніх умовах, слід дотримуватись санітарно-гігієнічних правил при зберіганні продуктів, приготуванні страв та їх реалізації. Не слід купувати харчові продукти у необладнаних місцях торгівлі, на стихійних ринках.

Наталія СНИГУР,
дільничний лікар-педіатр

УСПІХ УЧНІВСЬКОГО ПРОЕКТУ

Уже 5 років поспіль Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000» збирає в Києві шкільну та студентську молодь, а також педагогів з усієї України, щоб відзначити переможців благодійних проектів Національного форуму «Добро починається з тебе».

Цього року на конкурс надійшло 302 проекти соціального, культурологічного та екологічного спрямування з усіх областей України. У фінал увійшло 64 роботи, серед яких відзначено 12 переможців та 11 лауреатів.

Наша школа вперше взяла участь у такому конкурсі, і для нас великою несподіванкою стала перемога учнівського проекту «Путівник «Писанкове місто Коломия» серед робіт культурологічного напрямку.

У Києві в міському Будинку вчителя ке-

рівники проекту Ірина Колодкевич, Вікторія Максимчук та учениця школи Людмила Семирга були нагороджені дипломом переможця, який вручив лідер гурту «Мандри» Сергій Фоменко, а грошовий сертифікат на суму 4 000 гривень – голова наглядової ради фонду «Україна 3000» Катерина Юценко.

Людмила Семирга разом із наставниками презентували проект перед поважною комісією та всіма учасниками форуму.

Цікавою й змістовною була програма, під час якої всі присутні здобули нові знання та обмінялися досвідом. Окрім того, між учасниками відбулася дискусія щодо можливості залучення молоді до благодійності.

Такі конкурси стимулюють учнів до активної роботи в соціальному, культурологічному та екологічному напрямках.

Ірина КОЛОДКЕВИЧ,

вчитель спеціалізованої школи № 1 імені Василя Стефаника Коломийської міської ради

ХТО Ж ВОНИ, ЗАГАДКОВІ «ЯН-ТУ»?..

Місто вже неодноразово сміється з їхніх кумедних сценок «Оце так рима», «Фантазерки» та «Параска і Палажка».

Світ постійно відкриває таланти. Івано-Франківськ не виняток. Нещодавно на телеекранах «Галичини» засвітились дві зірочки – Яна Зельманович та Туся Луцик, дует «Ян-Ту». Дівчата говорять, що в «Квітковому розмаї» зніматись було легко, адже це не перший раз вони під пильним поглядом глядачів, де не маєш права на помилку.

Яна Зельманович народилась

Наталія Луцик (Туся) народилась

ЗДОБУТТЯ ЗНАНЬ – ЧЕРЕЗ ДОСЛІДНИЦЬКО-ПОШУКОВУ РОБОТУ

У Верхньосенівській школі І–ІІІ ст. Верховинської районної ради щороку відбувається захист творчих робіт учнями четвертих класів. Така десятирічна практика, яка тут склалася та утвердилась у системі навчання і виховання в початкових класах, підтвердила свій незаперечний позитив.

Підготовка і захист творчих робіт четвертокласниками – це підсумок результатів, одержаних ними знань і практичних навичок упродовж перших років навчання та закладення відповідного ґрунту й орієнтації для успішного продовження здобуття знань у наступних класах загальноосвітньої школи. Водночас учнівські творчі роботи, як підтвердив процес їх захисту, є важливим засобом поглиблення і доповнення знань, передбачених програмою. Це зумовлено широким спектром тем, процесами та підходами їхньої підготовки. Окрім знань, здобутих у процесі навчання і виховання, у творчих роботах школярів, навіть четвертокласників, використано чимало знань, одержаних у результаті пошукової роботи, насамперед таких її видів, як екскурсії та записування спогадів довгожителів для вивчення пам'яток природи рідного краю, історії, культури, фоль-

клору, традицій тощо. Це сприяло наповненню й поглибленню змісту напрацювань учнів-четвертокласників Верхньосенівської школи та започаткуванню в них елементів науковості. Їхня тематика є змістовною та актуальною, наприклад, «Перлина Карпат – озеро Марічайка», «Природа – наш дім», «Короткий нарис про Гуцульщину», «Арктика й Антарктика», «Бджільництво – улюблене заняття моєї сім'ї», «Таланти мого татуся», «Пісня – душа народу», «Гуцульські страви», «Лікарські рослини», «Пташина мова», «Історія народження автомобіля», «Літаки» тощо.

Досвід заслуговує на впровадження в інших школах, адже практика показала, що це сприяє розвитку вмінь дослідницько-пошукової роботи у школярів.

*Петро ШКРІБЛЯК,
завідувач філії «Гуцульщина»*

МИНУЛЕ ТА СЬОГОДЕННЯ СЮТУРИСТІВ

2001/2012 навчальний рік для станції юних туристів – надзвичайно насичений, різноманітний, багатий на змагання та перемоги.

Гуртки станції поповнилися здібною учнівською молоддю, що охоче займається різними видами туризму та краєзнавства.

Вдало виступала протягом року збірна команда СЮТуристів на змаганнях та турнірах обласного й міжобласного рівнів. Наприклад, на відкритому турнірі Хмельницької області з туризму серед юнаків наша команда посіла ІІІ місце. Не відставали юні коломиїани на обласних змаганнях у закритих приміщеннях у Косові та на обласному турнірі «Пам'яті ве-

мори Довбуша у Верховинському районі.

За час літніх канікул юні туристи відвідали обласний спортивно-оздоровчий табір «Мандрівник», який відбувся у формі мандрівного

Яна Зельманович народилась 31 січня 1999 р. у с. Крилос Галицького району. В Івано-Франківськ переїхала в 3 класі, коли виповнилось 8 років. Одразу ж подружилася з Тусею, з того часу і стали нерозлучними. У майбутньому мріє присвятити себе історії. Звісно, її улюблений предмет – історія, тому дівчина і є учасницею олімпіад та конкурсів. Обожає міфи стародавнього Єгипту, моду, також цікавиться містикою. Що в інших людей викликає страх, то в неї – бажання заглибитись у цю загадку. Яна дуже весела, оптимістична. Улюбленим її напрямом є рок. Одне з головних захоплень учениці – магазини одягу, у яких, як стверджує сама, почуввається, як у “раю”.

Наталія Луцик (Туся) народилась 19 червня 1999 року в м. Івано-Франківську. Майбутня мрія – стати журналістом, тому ходить на курси журналістики, які проводить студія “Галичина”. Серед улюблених її уроків – українська мова і література, світова література. Неодноразово виграла призові місця на олімпіадах та в конкурсах знавців української мови імені Петра Яцика. З першого класу дівчина вчиться на “відмінно”. Обожає ковзани, ролики, своїх рибок та кроля Ненсі. Дуже любить подорожувати. Цікавиться історією моди. У вільний час пише вірші та свою книгу, яку в майбутньому хоче видати. Тусі ні хвилини не сидиться на місці, вона, як енерджайзер. Ще з дитинства цікавиться міфами давньої Греції та містикою, паранормальними явищами.

рує нові рок-твори – “Лід” та “Відьма Мері”. Музику пише дівчатам відомий звукорежисер Іван Лабог.

Зараз вини навчаються у 8-А класі Івано-Франківської школи № 7.

У казці-мюзиклі “Квітковий розмай” Тусі випала роль Чохлика Невмирущого, а Яна була його слугою. Звісно, до всього лежить нелегкий шлях – і Туся, і Яна про це чудово знають.

Яна, ледь не плачучи, розповіла: – Звісно, дуже боляче, коли тебе зраджує подруга. Одна людина зробили мені дуже боляче, дізнавшись, що мене запрошують знятися у фільмі.

Звісно, важко, коли особистого життя немає, а кожна хвилинка твого часу розписана – виступи, концерти, вокал, журналістика, репетиції... Але “Ян-Ту” одноголосно стверджують: “Ми такі...”.

Оксана ВАСИЛЕЧКО

місце. Не відставали юні туристи відвідали обласних змаганнях у закритих приміщеннях у Косові та на обласному турнірі “Пам’яті ветеранів туризму” у Вигоді, де також посіли третє місце. Напружено відбувся в спортзалі Старого Гвіздця спаринг-турнір між збірними командами учнівської молоді Коломиї та Коломийського району, який завершився бойовою нічиєю.

Юні краєзнавці пройшли традиційними маршрутами рідного краю: Яремча, Ворохта, г. Писаний Камінь, музей Івана Франка в Криворівні, а також відвідали оповиті легендами скелі Тернишори, Голову Довбуша в Косівському та скелі Ко-

За час літніх канікул юні туристи відвідали обласний спортивно-оздоровчий табір “Мандрівник”, який відбувся у формі мандрівного табору на Горганах, та обласний зліт активістів експедиційних краєзнавчих загонів на туристичній базі “Говерла”, у Ворохті.

Наступного навчального року, крім традиційних уже туристично-краєзнавчих заходів, на юних туристів чекає майстер-клас із рятувальних робіт та фут-квест “Вулицями рідного міста”.

Павло ВІНТОНЮК,
директор Коломийської станції юних туристів

Знайомство з близька

СВІТ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГА

Головна ідея сучасної освіти – навчання протягом усього життя не лише учня, а й учителя. Саме в такому “самовдосконалювальному” світі живе цікава, обдарована, інтелектуальна людина – учитель світової літератури Делятинської школи № 1 Надвірнянської районної ради Куцінко Ольга Германівна.

Учитель у високому значенні слова, тому що, навчаючись сама, веде за собою до вершин майстерності колег, які обрали головною метою та сенсом шкільного життя дитину. Користуючись сучасними технологіями, Ольга Куцінко навчає вчителів, яким чином дати школярам можливість розвинути власний інтелект, активізувати процеси пізнання навколишнього світу, набутти власного життєвого досвіду. Вважає, що учень повинен навчатися в атмосфері добра, любові, розуміння, тоді й проявиться його творчий потенціал, відбудеться соціальна адаптація.

Ольга Германівна – учитель-методист, голова методичного об’єднання вчителів світової літератури Надвірнянського району, тренер Міжнародної сітки “Освіта для демократії”, тренер-викладач товариства Лева (м. Львів); проводить кропітку роботу впровадження новітніх технологій у навчальний процес сучасної школи, змістовні семінари на тему “Активні та інтерактивні методи навчання” у Волинській, Рівненській, Херсонській, Одеській, Львівській, Чернігівській,

Івано-Франківській областях. Переможець міжнародного конкурсу “Авторський урок”, працювала в складі експертних журі шести міжнародних конкурсів.

Ольга Куцінко друкується не тільки у фахових журналах із світової літератури, але й виданнях “Психолог”, “Директор школи” видавництва “Шкільний світ”, фахових журналах видавничої групи “Основа”. Її посібниками та підручником для 9 класу зі світової літератури користується широке коло вчителів-філологів. 2012 року вийшов посібник “Професійний довідник вчителя літератури”, який стане настільним методичним порадником не тільки для колег-словесників, але й для фахівців.

Справжній талант завжди приносить успіх. І тому не дивно, що саме Ольга Германівна – справжній педагог-андрагог у сучасній школі. Можливо, їй приходить на допомогу, дає силу той куточок чарівної рідної землі, до якого приросла серцем і душею, у якому черпає натхнення.

Тетяна ЛЯШЕНКО,
методист ІМЦ відділу освіти
Надвірнянської райдержадміністрації

УКРАЇНА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

від 16.10.2012 р. № 621
м. Івано-Франківськ

Зареєстровано в головному
управлінні юстиції
в Івано-Франківській області
31.10.2012 р. за № 51/1148

**Про затвердження
Положення про обласний конкурс
на кращий гуртожиток
професійно-технічних навчальних закладів**

Відповідно до Програми розвитку освіти Івано-Франківщини на 2008–2015 роки, затвердженої рішенням сесії обласної ради від 28.03.2008 р. № 516-20/2008 зі змінами та доповненнями від 27.03.2009 р. № 773-29/2009, від 15.03.2010 р. № 1026-37/2010, від 24.03.2011 р. № 79-4/2011, від 16.09.2011 р. № 241-9/2011, від 25.11.11 р. № 327-11/2011

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про обласний конкурс на кращий гуртожиток професійно-технічних навчальних закладів (додається).

2. Головному спеціалісту, юрисконсульту відділу професійної освіти і науки головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації О. І. Зрайко забезпечити подання на державну реєстрацію до Головного управління юстиції в Івано-Франківській області наказу "Про затвердження Положення про обласний конкурс на кращий гуртожиток професійно-технічних навчальних закладів".

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника головного управління освіти і науки І. О. Гаврилюка.

Начальник
головного управління

З. Болюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ головного управління освіти
і науки облдержадміністрації
від 16.10.2012 р. № 621

Зареєстровано в головному управлінні
юстиції в Івано-Франківській області
31.10.2012 р. за № 51/1148

Положення

**про обласний конкурс на кращий гуртожиток
професійно-технічних навчальних закладів**

I. Загальні положення

1.1. Обласний конкурс на кращий гуртожиток професійно-технічних навчальних закладів проводиться з метою активізації роботи для покращення житлово-побутових умов проживання учнівської молоді в гуртожитку, вивчення та поширення кращого досвіду щодо створення соціально-побутових умов по організації самопідготовки та дозвілля учнів, а також виявлення якісно нових форм і методів організації творчих підходів до виховання підростаючого покоління.

1.2. Конкурс проводиться серед гуртожитків професійно-технічних навчальних закладів області.

II. Організація конкурсу та визначення переможців

2.1. Обласний конкурс на кращий гуртожиток професійно-технічних навчальних закладів проводиться у два етапи.

2.2. Перший етап конкурсу проводить адміністрація навчального закладу (перевірка стану соціально-побутових об'єктів, визначення кращої учнівської кімнати, наявність відповідних планів роботи та їх реалізація), визначає кращі структурні підрозділи і вносить пропозиції до Івано-Франківського державного центру естетичного виховання (вул. Незалежності, 59 А).

2.3. Для участі у другому турі в навчальному закладі готуються інформаційні матеріали та представляються в Івано-Франківський державний центр естетичного виховання:

- опис передового досвіду роботи вихователя учнівського гуртожитку;
- матеріали роботи вихователя (перспективний план на рік, тижневі плани, плани роботи гуртків та клубів за

інтересами, органів учнівського самоврядування, 2–3 сценарії виховних заходів);

- опис естетичного оформлення поверху гуртожитку (коридору, фойє, кращої житлової кімнати, приміщень загального призначення) у фотоматеріалах;
- інші матеріали, що розкривають діяльність вихователя гуртожитку.

2.4. Для організації, проведення конкурсу та підведення підсумків створюються журі, склад якого затверджується наказом головного управління освіти і науки облдержадміністрації.

2.5. Члени журі проводять перевірку соціально-побутових умов проживання в гуртожитку, санітарний стан житлових кімнат та місць загального користування, матеріально-технічної бази гуртожитку (забезпечення та збереження), а також наявність відповідних матеріалів та їх реалізацію.

III. Вимоги до проведення конкурсу

3.1. Журі проводить оцінювання по десятибальній системі.

3.2. Переможці другого туру конкурсу визначаються у двох номінаціях:

- краща кімната серед гуртожитків професійно-технічних навчальних закладів;
- кращий гуртожиток професійно-технічних навчальних закладів.

IV. Нагородження учасників конкурсу

4.1. Результат проведення конкурсу затверджується наказом головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації.

4.2. Переможці конкурсу нагороджуються грамотами головного управління освіти і науки облдержадміністрації та призами.

4.3. Журі має право не присуджувати всі призові місця або ділити їх.

Заступник начальника
головного управління освіти
і науки облдержадміністрації

І. Гаврилюк

УКРАЇНА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

від 16.10.2012 р. № 626
м. Івано-Франківськ

Зареєстровано в головному
управлінні юстиції
в Івано-Франківській області
31.10.2012 р. за № 52/1149

**Про затвердження Положення про
обласний огляд-конкурс на
кращий позашкільний заклад року**

Відповідно до Програми розвитку освіти Івано-Франківщини на 2008–2015 роки, затвердженої рішенням сесії Івано-Франківської обласної ради від 28.03.2008 р. № 516-20/2008 із змінами від 27.03.2009 р. № 773-29/2009, від 15.03.2010 р. № 1026-37/2010, від 24.03.2011 р. № 79-4/2011, від 16.09.2011 р. № 241-9/2011, від 25.11.2011 р. № 327-11/2011 та з метою вдосконалення діяльності позашкільних навчальних закладів освіти області:

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про обласний огляд-конкурс на кращий позашкільний заклад року (додається).
2. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
3. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника головного управління освіти і науки І. О. Гаврилюка.

**Начальник
головного управління**

3. Болюк**ЗАТВЕРДЖЕНО**

наказ головного управління освіти
і науки облдержадміністрації
від 16.10.2012 р. № 626

Зареєстровано в головному управлінні
юстиції в Івано-Франківській області
31.10.2012 р. за № 52/1149

**Положення
про обласний огляд-конкурс
на кращий позашкільний заклад року****I. Загальні положення**

1.1. Обласний огляд-конкурс на кращий позашкільний заклад року (далі – огляд-конкурс) в системі позашкільної освіти проводиться з метою розвитку мережі позашкільних закладів різних типів та спрямований на вдосконалення діяльності позашкільних навчальних закладів області, їх навчально-методичного та кадрового забезпечення, сприяння поширенню та впровадження у практику кращого досвіду роботи, ефективних сучасних форм і методів, інноваційних технологій навчання та виховання дітей та учнівської молоді, спонукання їх до творчої пошукової діяльності, піднесення іміджу керівника гуртка позашкільного навчального закладу в українському суспільстві.

1.2. Організатором обласного огляду-конкурсу на кращий позашкільний заклад року є головне управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації, Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

1.3. Для проведення огляду-конкурсу створюються оргкомітет та журі, які спільно визначають умови та порядок проведення етапів огляду-конкурсу.

II. Порядок проведення огляду-конкурсу

2.1. Огляд-конкурс проводиться серед позашкільних навчальних закладів області фізкультурно-оздоровчого напрямів незалежно від форм власності та їх організаційно-правової форми з вересня по грудень кожного року.

2.2. Конкурс проводиться у два етапи:

I етап (заочний) – позашкільні навчальні заклади до 20 листопада поточного року надсилають оргкомітету заявку з відповідними матеріалами для участі в огляді-конкурсі.

Журі огляду-конкурсу визначає 10 кращих позашкільних закладів за підсумками I етапу.

II етап (заклучний) – в листопаді – грудні поточного року члени журі обласного огляду-конкурсу визначають рівень освітньої діяльності позашкільних навчальних закладів області та переможців серед усіх учасників. Кожен навчальний заклад повинен підготувати мультимедійну презентацію (до 15 хвилин) власної освітньої установи.

III. Вимоги до конкурсних матеріалів

3.1. Подані матеріали повинні включати результати навчально-виховної, інструктивно-методичної, організаційно-масової, організаційно-просвітницької роботи закладу (наявність відео, фотоматеріалів, плакатів і т.д.).

3.2. Короткий опис діяльності закладів за останні три роки; відгуки про діяльність закладу, педагогічних і учнівських колективів, батьків, органів управління освітою, вчителів; матеріали, що характеризують творчу діяльність закладу (результативність участі в районних, міських, обласних, Всеукраїнських масових заходах, кадри, вихованці, науково-дослідницька робота).

3.3. Матеріали подаються в паперовому варіанті та на електронних носіях.

3.4. Вимоги до друкованих матеріалів: формат А4, текст набирається гарнітурою Times New Roman, розмір шрифту 14, без переносів, півтора інтервали, поля – по 20 мм зверху і знизу, 30 мм зліва, 15 мм справа.

3.5. Матеріали, подані на огляд-конкурс, не рецензуються й не повертаються. Авторські права переходять до його організаторів, котрі залишають за собою право їх використання.

IV. Умови участі в огляді-конкурсі

4.1. Для участі в обласному огляді-конкурсі на кращий позашкільний навчальний заклад року необхідно подати такі матеріали:

- подання відділу (управління) освіти райдержадміністрації (виконкому міської ради);
- заявку про участь у огляді-конкурсі;
- конкурсні матеріали.

4.2. Для участі у огляді-конкурсі матеріали надсилаються до обласного організаційного комітету за адресою: 76018, пл. Міцкевича, 3, Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, каб. 102, лабораторія національного виховання.

Всі матеріали подаються державною мовою.

V. Нагородження учасників огляду-конкурсу

5.1. Підсумки огляду-конкурсу підводяться в грудні поточного року.

5.2. Переможці огляду-конкурсу нагороджуються грамотами та цінними подарунками.

**Заступник начальника
головного управління освіти
і науки облдержадміністрації**

І. Гаврилюк

УКРАЇНА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

від 15.10.2012 р. № 620
м. Івано-Франківськ

Зареєстровано в головному
управлінні юстиції
в Івано-Франківській області
31.10.2012 р. за № 50/1147

**Про затвердження Положення про
обласний конкурс “Пісенний вернісаж”
серед учнів професійно-технічних
навчальних закладів та студентів
вищих навчальних закладів
I–II рівнів акредитації**

Відповідно до Програми розвитку освіти Івано-Франківщини на 2008/2015 роки, затвердженої рішенням сесії обласної ради від 28.03.2008 р. № 516-20/2008 зі змінами та доповненнями від 27.03.2009 р. № 773-29/2009, від 15.03.2010 р. № 1026-37/2010, від 24.03.2011 р. № 79-4/2011, від 16.09.2011 р. № 241-9/2011, від 25.11.11 р. № 327-11/2011

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про обласний конкурс “Пісенний вернісаж” серед учнів професійно-технічних навчальних закладів та студентів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації (додається).

2. Головному спеціалісту, юрисконсульту відділу професійної освіти і науки головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації О. І. Зрайко забезпечити подання на державну реєстрацію до Головного управління юстиції в Івано-Франківській області наказу “Про затвердження Положення про обласний конкурс “Пісенний вернісаж” серед учнів професійно-технічних навчальних закладів та студентів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації”.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника головного управління освіти і науки І.О.Гаврилюка.

Начальник
головного управління

3. Болюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ головного управління освіти
і науки облдержадміністрації
від 15.10.2012 р. № 620

Зареєстровано в головному управлінні
юстиції в Івано-Франківській області
31.10.2012 р. за № 50/1147

**Положення про обласний конкурс
“Пісенний вернісаж” серед учнів професійно-
технічних навчальних закладів та студентів вищих
навчальних закладів I–II рівнів акредитації**

I. Загальні положення

1.1. Обласний конкурс “Пісенний вернісаж” серед учнів професійно-технічних навчальних закладів та студентів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації проводиться з метою популяризації сучасної української пісні, пропаганди, підтримки та розвитку вокального мистецтва, удосконалення виконавської майстерності, розширення репертуарного кругозору учасників конкурсу, налагодження творчих контактів між керівниками вокальних колективів, виховання високої духовності та культури в молодіжному середовищі, змістовного проведення дозвілля молоді.

1.2. В конкурсі беруть участь учні професійно-технічних закладів та студенти вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації незалежно від форми власності та підпорядкування.

II. Організація конкурсу та визначення переможців

2.1 Обласний конкурс “Пісенний вернісаж” проводиться у два етапи:

I етап – на рівні навчального закладу (між навчальними групами)

II етап – на обласному рівні.

2.2. За підсумками I етапу конкурсу визначаються

переможці. Для участі у II етапі кожен навчальний заклад представляє солістів (по одному представнику в кожній номінації).

2.3. Заявка на участь II етапі конкурсу, затверджена директором начального закладу, у якій містяться дані про конкурсанта (прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, повна назва навчального закладу, група; прізвище, ім'я, по батькові керівника, який підготував учасників конкурсу, автор та назва твору, що виконується), подається журі під час реєстрації.

2.4. До місця проведення конкурсу учні та студенти прибувають організовано у супроводі керівника, маючи при собі свідоцтво про народження, учнівський квиток.

2.5. Для організації, проведення конкурсу та підведення підсумків створюються журі, склад якого затверджується наказом головного управління освіти і науки облдержадміністрації.

2.6. Переможці II етапу конкурсу визначаються у трьох номінаціях: українська популярна музика, народна пісня, світовий хіт. Висновок журі є остаточним.

III. Вимоги до конкурсної програми

3.1. В репертуар виступів повинні входити українські народні пісні, твори сучасних вітчизняних та зарубіжних композиторів. Твори виконуються у супроводі фонограм “мінус” або акапельно.

3.2. Критерії оцінювання: виконавська майстерність, акторська майстерність, якість фонограм, сценічна культура учасників, відповідність репертуару вимогам конкурсу.

IV. Нагородження учасників конкурсу

4.1. Результат проведення II етапу конкурсу затверджується відповідним наказом головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації.

4.2. Переможці II етапу конкурсу нагороджуються грамотами головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації.

4.3. Переможці конкурсу можуть бути відзначені спеціальними дипломами або призами. Журі має право всі призові місця не присуджувати або ділити їх.

Заступник начальника
головного управління

освіти і науки облдержадміністрації

І. Гаврилюк

УКРАЇНА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

від 10.10.2012 р. № 619
м.Івано-Франківськ

Зареєстровано в головному
управлінні юстиції
в Івано-Франківській області
31.10.2012 р. за № 49/1146

**Про затвердження Положення про
обласний конкурс театрів фольклору
та драматичних колективів
професійно-технічних навчальних
закладів та вищих навчальних
закладів I–II рівнів акредитації**

Відповідно до Програми розвитку освіти Івано-Франківщини на 2008–2015 роки, затвердженої рішенням сесії обласної ради від 28.03.2008 р. № 516-20/2008 зі змінами та доповненнями від 27.03.2009р. № 773-29/2009, від 15.03.2010р. №1026-37/2010, від 24.03.2011р. №79-4/2011, від 16.09.2011 р. № 241-9/2011, від 25.11.11 р. № 327-11/2011

НАКАЗУЮ:

1.Затвердити Положення про обласний конкурс театрів фольклору та драматичних колективів професійно-технічних навчальних закладів та вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації (додається).

2. Головному спеціалісту, юрисконсульту відділу професійної освіти і науки головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації О. І. Зрайко забезпечити подання на державну реєстрацію до Головного управління юстиції в Івано-Франківській області наказу “Про затвердження Положення про обласний конкурс театрів фольклору та драматичних колективів професійно-технічних навчальних закладів та вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації”.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного

опублікування.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника головного управління освіти і науки І. О. Гаврилюка.

**Начальник
головного управління**

3. Болюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ головного управління освіти
і науки облдержадміністрації
від 15.10.2012р. № 619

Зареєстровано в головному управлінні
юстиції в Івано-Франківській області
31.10.2012 р. за № 49/1146

**Положення про обласний конкурс
театрів фольклору та драматичних колективів**

I. Загальні положення

1.1. Обласний конкурс театрів фольклору та драматичних колективів проводиться з метою залучення підлітків до відродження народних традицій, пропаганди українського фольклору та етнографії, збереження звичаїв та обрядів серед учнівської та студентської молоді, залучення її до участі в національно-релігійних святах, забезпечення змістовного дозвілля.

1.2. В конкурсі беруть участь учні професійно-технічних навчальних закладів та студенти вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації незалежно від форми власності та підпорядкування.

II. Організація конкурсу та визначення переможців

2.1.Обласний конкурс театрів фольклору та драматичних колективів проводиться у два етапи:

I етап – на рівні начального закладу (між навчальними групами)

II етап – на обласному рівні

2.2. За підсумками I етапу конкурсу визначаються переможці, які на основі висновків журі рекомендуються для участі у II етапі.

2.3. Для участі у II етапі конкурсу програма виступу колективу (сценарій, список учасників), віддрукована у 5 примірниках, затверджена директором навчального закладу, подається у журі під час реєстрації.

2.4. До місця проведення конкурсу учні та студенти прибувають організовано у супроводі керівника, маючи при собі: свідоцтво про народження, учнівський квиток.

2.5. Для організації, проведення та підведення підсумків обласного конкурсу створюється журі, склад якого затверджується наказом головного управління освіти і науки облдержадміністрації.

2.6. Переможці II етапу конкурсу визначаються у чотирьох номінаціях: постановка театрального дійства, оригінальність костюмів та декорацій, сценічна майстерність та змістовність постановки, вокально-хорове виконання обрядових пісень.

III. Вимоги до конкурсної програми

3.1. На обласний конкурс колективи представляють уривок з вистави або театральну мініатюру, один з обрядів чи звичаїв, що побутують серед українського народу (у вигляді малого сценічного дійства). Загальна тривалість дійства до 20 хвилин.

3.2.Основні критерії оцінювання: виконавська майстерність, режисерське вирішення постановки, акторський ансамбль, сценографія та костюми, музичне оформлення, автентичність (використання діалекту, місцевих говірок, мелосу, музичного супроводу, збереження місцевих особливостей у манері виконання).

IV. Нагородження учасників конкурсу

4.1. Результат проведення II етапу конкурсу затверджується відповідним наказом головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації.

4.2. Переможці II етапу конкурсу нагороджуються грамотами головного управління освіти і науки облдержадміністрації.

4.3. Переможці конкурсу можуть бути відзначені спеціальними дипломами або призами. Журі має право всі призові місця не присуджувати або ділити їх.

**Заступник начальника
головного управління
освіти і науки облдержадміністрації**

І. Гаврилюк

УКРАЇНА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

від 27.09.2012р. № 560
м.Івано-Франківськ

Зареєстровано в головному
управлінні юстиції
в Івано-Франківській області
12.10.2012р. за № 46/1143

Про обласний фестиваль
“Ми маємо право знати більше”

З метою виконання пункту 5 “Заходів із забезпечення комплексного підходу фахівцями соціальної сфери та освітянами у роботі з дітьми та батьками щодо питань безпечної міграції, профілактики торгівлі людьми та залучення їх до реалізації соціально-економічних ініціатив” наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 19.07.2012 р. № 827 “Про затвердження плану заходів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України щодо запобігання торгівлі людьми на період до 2015 р.”

НАКАЗУЮ:

1. Провести спільно з Благодійним фондом “Карітас Івано-Франківської УГКЦ” у листопаді 2012 р. – січні 2013 р. обласний правовий фестиваль “Ми маємо право знати більше” серед шкіл-інтернатів області.

2. Затвердити Положення про правовий фестиваль “Ми маємо право знати більше”, що додається.

3. Затвердити склад журі (додаток 1).

4. Відділу професійної освіти і науки (Гаврилук І.О.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до головного управління юстиції в Івано-Франківській області.

5. Наказ надіслати ушитою е-поштою на офіційну е-пошту

ристовувати набуті навички у ситуаціях, коли дітей чи інших представників групи ризику спонукають до ситуацій торгівлі людьми.

ДАТА ПРОВЕДЕННЯ: листопад 2012 – січень 2013 року.

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ: м. Івано-Франківськ.

ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ:

1. Конкурс на кращий фоторепортаж “Людина не товар. Продажу не підлягає”.
2. Конкурс плакатів “Скажи “СТОП” торгівлі людьми”.
3. Конкурс вистав у форматі форум-театр.
4. Конкурс на кращу презентацію відеоматеріалів соціальної реклами з попередження злочинів, пов’язаних з торгівлею людьми, дітьми.
5. Гала-концерт.

II. Учасники Фестивалю

Учасниками Фестивалю є учні шкіл-інтернатів Івано-Франківської області, а саме:

- Івано-Франківський обласний ліцей-інтернат для обдарованих дітей з сільської місцевості;
- Івано-Франківська обласна загальноосвітня школа-інтернат Івано-Франківської обласної ради;
- Івано-Франківська загальноосвітня школа-інтернат № 1;
- Калуська спеціалізована загальноосвітня школа-інтернат для глухих дітей;
- Долинська спеціалізована загальноосвітня школа-інтернат № 1.

2.1. Склад команди та її учасники.

У Фестивалі беруть участь команди дітей віком 14–17 років незмінним складом, кількість яких не повинна перевищувати 20 осіб. Чисельне представництво на кожному етапі визначається координатором команди, за виключенням випадків, коли це передбачено даним Положенням.

Команду супроводжує координатор, який відповідає за життя та здоров’я дітей.

Команда має власну назву.

Команди навчальних закладів, які виявили бажання взяти участь у Фестивалі, подають до 10.10.2012 р. заявки до БФ “Карітас Івано-Франківськ УГКЦ” за адре-

дань. Учасники змагань особисто до початку етапу Фестивалю реєструються лічильною комісією.

III. Оцінювання виступів команд

3.1. Після кожного етапу Фестивалю команда отримує певну кількість балів від 1 до 10.

3.2. Перевищення часу, регламентованого цим положенням, передбачає зняття 1 балу з середньої кількості балів набраних командою за виконання завдання.

IV. Переможці фестивалю

4.1. Відповідно до підсумкового рейтингу між командами визначається переможці. Найкращі команди розподіляють між собою I, II, III місця.

4.2. Команда, яка за підсумками голосування інших команд-учасниць отримує найбільшу кількість голосів за виступ у всіх етапах, нагороджується “Призом глядацьких симпатій”.

4.3. Відповідно до підсумкового рейтингу команди-переможці Фестивалю нагороджуються цінними призами.

V. Фінансування фестивалю

Фінансування Фестивалю здійснюється за фінансової підтримки Агенства США з міжнародного розвитку та Міжнародної організації з міграції в Україні.

VI. Регламент та структура проведення фестивалю

Фестиваль складається з чотирьох етапів та підсумкового гала-концерту.

6.1. Перший етап – Фоторепортаж “Людина не товар. Продажу не підлягає”.

“Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах...”. Ст. 1 Декларації прав людини говорить про те, що людина є вільною і не може бути чиясь власність та бути проданою.

Завдання:

Методом жеребкування команда визначає тематику фоторепортажу в залежності від різновидів експлуатації з метою торгівлі людьми:

трацію до головного управління юстиції в Івано-Франківській області.

5. Наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

6. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації Гаврилюка І. О.

**Перший заступник
начальника головного управління**

І. Будзак

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ головного управління освіти
і науки облдержадміністрації
від 27.09.2012р. № 560

Зареєстровано в головному управлінні
юстиції в Івано-Франківській області
"12" жовтня 2012р. за № 46/1143

**Положення
про правовий фестиваль
"Ми маємо право знати більше"**

I. Загальні положення про фестиваль

МЕТА ФЕСТИВАЛЮ:

Фестиваль "Ми маємо право знати більше" є складовою частиною правової освіти дітей, має на меті фундаментальне вивчення і засвоєння неповнолітніми положень Конвенції ООН про боротьбу з торгівлею людьми і експлуатацією проституції третіми особами (1949р.), Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000р.) та Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, щодо захисту людства від усіх форм психологічного та фізичного насильства, образ чи зловживань.

ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ:

Фестиваль є змаганням команд дітей – вихованців шкіл-інтернатів Івано-Франківської області віком 14–17 років виявленні їх вмінь демонструвати своє розуміння проблеми торгівлі людьми та практично вико-

нати участь у Фестивалі, подають до 10.10.2012 р. заявки до БФ "Карітас Івано-Франківськ УГКЦ" за адресою вул. Крихівецька 102, с. Крихівці Івано-Франківської міської ради, 76493.

Заявка подається адміністрацією навчального закладу за підписом директора із зазначенням ПІП учасників команди та дати їх народжень, а також посади координатора команди.

У кожному етапі та гала-концерті Фестивалю беруть участь представники незмінної за складом заявленої команди від кожного навчального закладу.

Персональний склад команди не змінюється під час проведення всіх етапів Фестивалю. Заміна може відбутися тільки за погодженням журі на підставі вагомих причин: хвороби, виїзду за межі міста тощо.

Перед початком Фестивалю учасників ознайомлюють з постійним складом журі.

2.2. Робота журі

Журі формується за погодженням Головного управління освіти і науки Івано-Франківської ОДА та БФ "Карітас Івано-Франківськ УГКЦ". Персональний склад журі затверджує начальник Головного управління освіти і науки Івано-Франківської ОДА та директор БФ "Карітас Івано-Франківськ УГКЦ". Роботу журі очолює голова.

Голова журі несе відповідальність за об'єктивність оцінювання учасників турніру. Перед початком Фестивалю голова журі призначає лічильну комісію. Оцінювання виступів команд журі проводиться відкрито з оголошенням кожним його членом виставленої оцінки.

Про час і місце проведення кожного етапу Фестивалю голова журі повідомляє учасників за 5 днів до його проведення.

2.3. Лічильна комісія

Лічильна комісія призначається головою журі і несе відповідальність за достовірність розрахунків отриманих кожною командою балів.

Після кожного обчислення лічильна комісія вносить оцінки членів журі до протоколу та голова журі усереднює значення з точністю до десятих.

Підсумковий результат оголошує голова журі вкінці проведення кожного етапу Фестивалю.

2.4. Порядок реєстрації та виступів команд

Кожному етапу Фестивалю передують жеребкування – визначення порядку виступів команд та тематики зав-

методом жеребкування команда визначає тематику фоторепортажу в залежності від різновидів експлуатації з метою торгівлі людьми:

- сексуальна експлуатація;
- трудова експлуатація;
- торгівля нареченими;
- примусове жебрацтво;
- торгівля органами, "чорне донорство".

Кожна команда-учасник Фестивалю повинна створити колаж з не менше як 25 фотографій (з розширенням 2560x1920) і подати його в електронному варіанті на CD-диску голові журі до 15.10.2012 р.

Під час проведення етапу Фестивалю фоторепортаж супроводжується усною презентацією учасниками команди.

Нагородження

Рішенням журі команда отримує певну кількість балів від 1 до 10.

Колаж, який посяде перше місце, буде розміщений в Івано-Франківській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Івана Франка, Обласній бібліотеці для юнацтва, читальному залі Центральної Івано-Франківської міської бібліотеки, а також Долинській центральній районній бібліотеці, Калуській районній центральній бібліотеці для ознайомлення їх відвідувачів з проблемою торгівлі людьми.

6.2. Другий етап – конкурс плакатів "Скажи "СТОП" торгівлі людьми".

Участь в етапі Фестивалю беруть 3–4 представники кожної команди, які працюватимуть над створенням плакату на запропоновану положенням тему. Тривалість конкурсу 2,5 години.

Тема плакатів: "Скажи "СТОП" торгівлі людьми".

Завдання

Учасники даного етапу Фестивалю повинні висвітлити зміст запропонованої теми, показавши свої здібності в образотворчому мистецтві. Вони повинні намалювати (довільна форма малювання) плакат чи малюнок (розмір А1 в альбомному форматі) на відповідну тематику.

Журі оцінює плакат та його усну презентацію учасниками команди.

В залі команді зараховується усереднений бал за виконання обох завдань.

БФ “Карітас Івано-Франківськ УГКЦ” забезпечує команди матеріалами, необхідними відповідно до обраної ними техніки виконання роботи.

Основні вимоги до плакату: плакат повинен сприйматися з великої відстані, повинен бути помітним на фоні інших засобів візуальної інформації.

Нагородження

Рішенням журі команда отримує певну кількість балів від 1 до 10.

Роботи команд будуть розміщені у навчальному закладі, де проведеться даний етап Фестивалю, завдяки чому з проблемою торгівлі людьми та шляхами протидії ознайомляться всі вихованці навчального закладу.

Робота команди-переможця даного етапу Фестивалю буде використана для виготовлення рекламної інформаційної продукції (календариків на 2013 рік), яка буде розповсюджена між учасниками гала-концерту.

6.3. Третій етап – форум-театр

Сутність форум-театру – спільний з глядачем вистави пошук вирішення проблеми та виходу зі складної життєвої ситуації. Даний конкурс дасть можливість не лише усвідомити проблему і сформулювати ставлення дітей до явища торгівлі людьми, а й допоможе здобути навички пошуку шляхів вирішення проблеми з використанням власного досвіду та досвіду інших людей.

Завдання

Кожна команда учасників Фестивалю заздалегідь шляхом жеребкування обирає тематику вистави, відповідно від різновидів злочинів торгівлі людьми:

- трудова експлуатація;
- сексуальна експлуатація;
- примусове жебрацтво;
- торгівля донорськими органами;
- торгівля нареченими.

Команда разом з координатором готує сценарій вистави. БФ “Карітас Івано-Франківськ УГКЦ” забезпечує залучення експерта для надання консультацій для команди в процесі підготовки до проведення даного етапу Фестивалю.

Команди, які беруть участь в форум-театрі, подають журі програму виступу із зазначенням авторів, виконавців та назви виступу.

Регламент виступу команди до 20 хвилин.

Перемогу отримує команда, яка за результатами оцінювання отримає найбільший усереднений бал.

Нагородження

Рішенням журі команда отримує певну кількість балів від 1 до 10.

6.4. П'ятий етап – презентація відеоматеріалів соціальної реклами з попередження злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми, дітьми.

Соціальна реклама – це інформація довільного виду, розповсюджена в будь-якій формі, яка спрямована на досягнення суспільно корисних цілей, популяризацію загальнолюдських цінностей, і розповсюдження якої не має на меті отримання прибутку.

Завдання

Учасники, які беруть участь у цьому етапі Фестивалю, мають висвітлити зміст явища торгівлі людьми в українському суспільстві та механізми протидії цьому злочину шляхом створення відеоролику соціальної реклами з попередження злочинів пов'язаних з торгівлею людьми, дітьми – хронометражем 35 секунд.

До складання сценарного плану, зйомки та виготовлення відеоролика залучатимуться представники регіональних ЗМІ.

Участь в сюжеті мають право брати самі учасники команд. Не забороняється залучати до створення роликів відомих особистостей.

Нагородження

Рішенням журі команда отримує певну кількість балів від 1 до 10.

Роботи переможців даного етапу будуть транслюватися на регіональних ЗМІ.

6.5. Гала-концерт

Гала-концерт є підсумком Фестивалю і проводиться за участю представників влади, громадських організацій, дітей-вихованців шкіл-інтернатів. В ньому беруть участь всі команди-учасниці, демонструючи свої найкращі виступи за вибором журі. В урочистій обстановці відбувається нагородження переможців у всіх номінаціях та вручення цінних призів.

Виконавчий директор
БФ “Карітас”

Н. Козакевич

до наказу головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 27.09.2012 № 560

Склад журі правового фестивалю “Ми маємо право знати більше”:

Гаврилюк І. О., заступник начальника головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації, голова журі;

Кирдяк Г. Ю., заступник начальника відділу професійної освіти і науки, заступник голови журі;

Козакевич Н. Д., виконавчий директор БФ “Карітас”, заступник голови журі

Члени комісії:

Дорош Л. М., координатор проекту;

Лейбюк В. А., головний спеціаліст головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації;

Риндич О. М., методист лабораторії національного виховання Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Саведчук Н. З., начальник відділу правової роботи, правової освіти, реєстрації нормативно-правових актів та систематизації головного управління юстиції в Івано-Франківській області;

Євчук М. М., завідувач сектору служби у справах дітей Івано-Франківської обласної державної адміністрації;

Фляк О. О., завідувач лабораторією національного виховання Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

**До відома абітурієнтів-випускників 9-го класу!
Івано-Франківський базовий медичний коледж**

З 26 січня до 18 травня 2013 року в медичному коледжі

будуть працювати підготовчі курси з української мови та біології

Дані предмети винесені на вступні випробування до медичного коледжу.

Запис на курси проводитиметься в приймальній медичного коледжу з 02 до 25 січня 2013 року.

Довідки за телефоном: 75 32 58

День відкритих дверей 20 січня 2013 року об 11⁰⁰ год.

**До відома батьків,
випускників 9-х класів загальноосвітніх шкіл
Коломийський педагогічний коледж Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника**

ОГОЛОШУЄ

**набір слухачів підготовчих курсів з предметів, які виноситимуться на
вступні випробування прийому 2013 року за спеціальностями:**

початкова освіта – спеціалізації:

іноземна мова (англійська, німецька, французька, польська)

інформатика

хореографія

виховна робота

музика

образотворче мистецтво

музичне мистецтво

Запис слухачів на курси розпочинається з 01 жовтня 2012 р.

Початок занять – 26 січня (субота) 2013 р.

Навчання проводитиметься по суботах згідно графіку підготовчих курсів.

Детальнішу інформацію можна отримати за адресою:

м. Коломия,
вул. І. Франка, 12,
кабінет № 19,
тел. 2 65 31

**Інститут
інноваційних технологій і змісту освіти**

ПОВІДОМЛЯЄ:

Видавничий дім “Справи сімейні” видає газету “Справи сімейні”, яка виходить щомісячно у форматі журналу.

У цьому виданні піднімаються питання, важливі для розвитку і становлення гармонійних та здорових сімей України. Значна увага приділяється освітянським темам. На шпальтах журналу регулярно друкуються матеріали для підвищення кваліфікації вчителів навчальних закладів України.

Детальну інформацію про видання можна отримати на сайті www.familytimes.com.ua

За довідками звертатися за адресою:

04210

м. Київ,

вул. Малиновського, 28-Б, к. 112,

тел. (044) 383 91 56,

факс 596 45 01,

E-mail: info@familytimes.com.ua

* * *

**Інститут
інноваційних технологій і змісту освіти**

ІНФОРМУЄ:

В Україні громадською організацією “Науково-освітня спілка “Майбутнє” з 2007 року видається науково-популярний журнал для юнацтва “Країна знань” та “Страна знаний” (російською мовою). У виданні друкуються науково-популярні статті сучасних українських та російських науковців з різних галузей науки і культури.

ДО ВІДОМА ПЕДАГОГІВ

З метою інформування педагогічних працівників області з новими надходженнями на сайті Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти працює електронний каталог бібліотеки (www.ippo.if.ua/biblioteka), який складається з бази даних книг, статей, що надійшли до бібліотеки з 2003 року. До нього додається пошукова система, яка дає можливість знайти необхідну інформацію за різними напрямками.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Продовжується передплата газети “Освітняське слово” на 2013 рік.

Індекс видання – 22308.

Передплата приймається на всі місяці, крім липня.

Ціна – 4 грн 60 коп на місяць + оформлення передплати.

Ви, освітяни, на сторінках видання матимете можливість поспілкуватися, поділитися досвідом роботи, висловити свій погляд, ознайомитися з новітніми педагогічними технологіями, отримати відповідь чи консультацію з того чи іншого питання.

Івано-Франківський ОІППО

**змінює офіційну
електронну
поштову адресу**

**Нова адреса:
mail@ippo.if.ua**

“Освітняське слово” – видання головного управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Івано-Франківського обласного комітету профспілки працівників освіти і науки України.

Ресстраційне свідоцтво ІФ № 419 від 27.12.1999 року.
Передплатний індекс 22308

**РЕДАКТОР
ОКСАНА
ВАСИЛЕЧКО**

Івано-Франківський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти

Код 02136376. Р/р 35427002001196 в банку УДК
м.Івано-Франківська, МФО 836014.

Адреса редакції: 76000 м.Івано-Франківськ, пл.Міцкевича, 3
slovo@ippo.if.ua тел. 2 24 93

Редакція не завжди поділяє
позицію авторів публікацій.
За точність викладених фактів
відповідальність несе автор.
Редакція зберігає за собою право
редагувати та скорочувати подані
до газети матеріали, не змінюючи
їхнього змісту.

Газета віддрукована
в друкарні
видавництва
“Місто НВ”
(м. Івано-Франківськ,
вул. Незалежності, 53).
Тираж 1 798

